

БРАТЪЯ ГРИММ

KOTI-SATUJA
LAPSILLE JA
NUORISOLLE

Якоб и Вильгельм Гримм

Koti-satuja Lapsille ja Nuorisolle

«Public Domain»

Гримм Я.

Кoti-satuja Lapsille ja Nuorisolle / Я. Гримм — «Public Domain»,

Содержание

1.	5
2.	7
3.	10
4.	15
5.	17
6.	21
7.	24
8.	27
9.	29
10.	33
Конец ознакомительного фрагмента.	36

Anonymous

Koti-satuja Lapsille ja Nuorisolle

1.

Sammakko-kuningas ja Rauta-Heikki

Ennen muinoin, jolloinka vielä oli toivomisesta apua, eli eräs kuningas, jonka tyttäret kyllä kaikki olivat kaunihia, mutta nuorin niin ihana, että itse auringonkin, joka, toki on nähnyt jos jotakin, oikein kävi ihmeeksi, joka kerta kun sen loiste laskei hänen kasvoilleensa. Lähellä kuninkaan linnaa oli iso, synkkä metsä ja metsässä vanhan lehmuksen juurella kaivo; kun nyt päivä oli kuuman paahtava, meni kuninkaan-tytär tuonne metsään sekä istahti vilvakan lähteen äärelle; ja kun hänen tuli ikävä, otti hän kulta-pallon, heitti sen korkealle ilmaan ja sieppasi sitten tämän rakkahimman leikki-kalunsa taas käsiinsä.

Silloimpa kerran niin kävi, ett'ei kuninkaan-tyttären kulta-pallo pudonnutkaan hänen käteensä, jonka hän sitä tavoittaakseen oli korkealle kuroittanut, vaan kiepsahti maahan ja vieri suoraa päätä vetehen. Kuninkaan-tyttären silmäily sitä kyllä seurasi, mutta, pallo katosi ja kaivo oli niin syvä, ett'ei pohjaa näkynyt. Nyt hän itkemään hyrähti, itki ääneensä itkemistensä eikä saanut mieltään lohdutetuksi. Hänen näin valittaessansa, häntä joku puhutteli: "mikä sinun on, kuninkaan-tytär, pidäthän sinä senkin porua, että johan kivi kovanenkin tuosta heltyy?" Tyttö nyt ympärillensä katsahti, saadaksensa selville, mistä ääni tuli, ja jopa näki sammakon, joka vedestä pisti paksun, ruman päänsä. "Vai sinä se olet, vanha pulikoitsia," sanoi hän, "minä itken kultaista palloani, joka minulta putosi kaivohon." "Rauhoitu, vain", vastasi sammakko, "ehkähän minä neuvon keksin, mutta mitäpä minulle annat, jos ma tuosta sinulle noudan sinun leikki-kalus". "Mitä vain tahdot, sammakko kulta," sanoi tyttö, "minun vaatteeni, minun helmeni ja kalliit kiveni, vieläpä, tämän kultaisen kruunun, joka on päässäni". Sammakko vastasi, "sinun vaatteistas en piittaa, en sinun helmistäs enkä kalliista kivistäs enkä myös sinun kultaisesta kruunustas; mutta jos tahdot minua rakastaa ja minä pääsen sinun leikki-kumppanikses ja toverikses, jos suot minun istua vieressä sinun pöytäs ääressä, syödä sinun kultaisesta taltrikistas, juoda pikku pikaristas ja nukkua vuoteellas, – jos tämän minulle lupaat, niin kyllähän minä tuonne sukellan ja noudan sieltä sinulle kulta-pallos". "Ah lupaampa", vakuutti tyttö, "sinulle kaikki, mitä tahdot, jos vain minulle tänne hankit palloni." Mutta hän ajatteli: "mitähän löpöttelee tuo tyhmä sammakko, se kuristen vedessä istuu vertaistensa joukossa eikä siitä ole kenenkään ihmisen kumppaniksi".

Tämän lupauksen saatuansa, pisti sammakko päänsä vetehen, sukelsi sinne alas ja palasi hetkisen kuluttua taas veden pinnalle, pitäen suussansa pallon, jonka se sitten heitti ruohikkohon. Kuninkaan-tytär vasta oli isoissaan, kun hän rakkaan leikki-kalunsa äkkäsi, sieppasi sen maasta ja juoksi sitten tiehensä. "Odota, odota," huusi sammakko, "ota minut mukaasi, minä en niin pääse juoksemaan, kuin sinä." Mutta mitäpä se tuosta hyötyi, että tarmonsaa takaa "kuak kuak'iansa" laski! tyttö ei ottanut sitä kuullaksensa, vaan riensi kotia ja oli pian unohtanut sammakko paran, jonka taas täytyi köntiä alas kaivohonsa.

Seuraavana päivänä, kun tyttö kuninkaan ja kaiken hovi-väen seurassa istui pöydän ääressä, syöden kulta-taltrikiltaan, silloimpa joku tuli, "plitsis, plitsis," portahia kömpien, ja ylös ehdittyään koputti se ovelle ja huusi: "kuninkaan-tytär nuorin, laske minut sisälle." Tämä juoksi katsomaan, ketä siellä, mutta kun hän oven aukaisi, istuipa tuossa sammakko. Silloin hän äkkiä oven sulki, meni taas istumaan pöydän äärehen ja oli aivan tuskissaan. Kuningas pian huomasi, mitenkä hänen tyttärensä sydäntä kovin tykytti, ja lausui: "lapsukaiseni, mitä pelkää, onko oven takana ehkä joku jättiläinen, joka tahtoo sinut viedä mukahansa?" "Eipä niinkään," tyttö vastasi, "ei siellä jättiläistä ole, vaan

ompa sammakko ilkeä." "Mitä sammakko sinusta tahtoo?" "Voi rakas isäni, eilen, kun metsässä istuin kaivon vieressä leikittellen, putosi kulta-pallonni vetehen. Koska tätä kovasti itkin, kävi sammakko palloa minulle noutamassa, ja lupasimpa sille, että se kumppanikseni pääsisi, koska se tuota kaikin mokomin vaati, mutta en hiukkaakaan aavistanut, että se saattaisi päästä pois vedestä. Nyt on se tuolla ulkona ja pyrkii tänne sisälle luokseni." Samassa ovea toistamiseen kolkutettiin ja ääni huusi:

"Sä Prinsessa nuorin, aukaise! muistatko, mitä lupasit eilen raikkaan lähteen luona? Sä Prinsessa nuorin, aukaise."

Silloin sanoi kuningas: "mitä olet luvannut, tulee sinun myös suorittaa; mene nyt laskemaan sammakkoa sisälle." Tyttö menikin sekä avasi oven, ja sisälle syöpsähti sammakko, yhä seuraten tyttöä, aina hänen tuolinsa viereen. Siinä se nyt istui huutaen: "nosta minut ylös syliisi." Tyttö viivytteli, kunnes viimein kuningas käski. Sammakko hyppäsi tuolilta pöydälle ja puhui: "lykkää kulta-taltrikkis lähemmäksi, jotta saatamme yhdessä syödä." Tuon hän toki teki, mutta selvästi näkyi, ett'ei hän sitä mielellään tehnyt. Sammakolle kyllä ruoka makealta maistui, mutta tytön tarttui kurkkuhun melkein joka suu-palanen. Viimein puhui sammakko: "jo nyt olen tarpeekseni syönyt ja olen väsyksissä, kannu minut huoneheses ja valmista silkki-vuotees, sinne maata pannaksemme." Silloin rupesi kuninkaan-tytär itkemään, hän pelkäsi tuota kylmää sammakkoa, johon hän ei uskaltanut edes koskeakaan, ja joka kuitenkin nyt oli makuu-sijaksensa saava hänen kauniin puhtaan vuotehensa. Mutta vihastuen sanoi kuningas: "joka on sinua auttanut, jolloinka olit hädässä, sitä et sinä saa jälkeen-päin halveksia." Silloin tyttö sammakkoon tarttui kahdella sormella ja kantoi sen ylös huonehesensa, jossa hän sen laskei nurkkahan. Mutta kun hän vuoteella makasi, tuli se köntien sekä saneli: "olenhan väsyksissä ja tahdompa nukkua yhtä hyvästi kuin sinäkin: nosta minut sinne tykösi taikka valitan isälles." Tästä tyttö silmittömäksi suuttui, nosti sammakon laattialta ja viskasi voimainsa takaa sen vasten seinää: "tuossa nyt olet levon saavuttava, sinä ilkeä sammakko."

Mutta kun se laattialle putosi, siinä ei ollutkaan sammakko, vaan kaunis, lempeä-silmäinen kuninkaan-poika. Tästä nyt tuli tytölle hänen isänsä tahdon mukahan rakas kumppani ja puoliso. Tuo prinssi silloin kertoi, että häijy noita-vaimo oli hänen noitunut, ett'ei kukaan muu, kuin ainoastaan hänen nykyinen puolisonsa, olisi saattanut häntä kaivosta pelastaa, ja että he huomenna tulisivat yhdessä lähtemään hänen valtakuntaansa. Sitten he nukkumaan menivät, ja seuraavana aamuna, kun aurinko heidät herätti, saapui sinne vaunut, joita veti kahdeksan valkoista hevosta: kulta-valjahissa hevoset olivat ja niitten oli pää valkoisilla kamelikurjen-sulilla koristettu. Takana seisoi nuoren kuninkaan palvelia, tuo uskollinen Heikki. Tämä rehellinen poika oli, kun hänen herransa muuttui sammakoksi, surrut niin, että hän sydämensä ympäri panetti kolme rauta-vannetta, jott'ei se surusta ja murheesta särkyisi. Mutta vaunut olivat tulleet nuorta kuningasta noutamaan hänen valtakuntaansa: uskollinen Heikki auttoi molemmat vaunuihin, asettui itse seisomaan taakse ja oli isäntänsä pelastuksesta aivan ihastuksissaan. Kun he kappaleen matkaa olivat kulkeneet, kuuli kuninkaan-poika takanansa rytisevän, ikään-kuin olisi joku särkynyt. Silloin hän kääntyi taakse-päin ja huusi:

"Heikki, tääll' turma on!" "Ei, Prinssi turvass' on. Yks' vyö vain katkes', mun sydämeni mä sillä vyötin, kun, nähdessäni teidät sammakko pahana, se oli murheesta haljeta."

Vielä kerran, jopa kaksikin, kuului matkalla rytinä, ja kuninkaan-poika aina yhä arveli vaunujen särkyneen, mutta vain vantehet katkesivat uskollisen Heikin sydämen ympäriltä, koska hän näki herransa pelastetuksi ja taas onnellisena.

2.

Maarian-lapsi

Synkän metsän rinteellä asui puun-hakkaaja vaimoinensa, ja heillä oli yksi ainoa lapsi, kolmi-vuotias tyttönen. Mutta he olivat niin köyhiä, että jopa joka-päiväinen leipä heiltä puuttui, eivätkä tietänehet, miten lapsellensa ruoka hankkisivat. Eräänä aamuna meni puun-hakkaaja suru-mielin metsään työhönsä, ja hänen siinä puita hakatessaan ilmaantui äkkiä hänen eteensä ihana, jalo vaimo, jolla oli päässä loistavista tähdistä tehty kruunu. Hän puhui miehelle: "minä olen Neitsy Maaria, Jesus lapsen äiti; sinä olet köyhä ja kovin varaton, anna minulle lapses, minä tahdon hänen ottaa myötäni, olla hänen äitinänsä sekä pitää hänestä huolta." Puunhakkaaja totteli, kävi lastansa noutamassa ja antoi hänen Neitsy Maarialle, joka vei lapsen mukaansa ylös taivahasen. Siellä hänen oli hyvä ollaksensa, hän söi sokeri-leipää ja joi rieska-maitoa, hänen vaatteensa olivat kullasta kudotuita ja enkelit hänen leikki-kumppaneinansa. Kun tyttö näin oli neljätoista-vuotiaaksi ehtinyt, kutsui Neitsy Maaria hänen kerran luoksensa ja lausui: "rakas lapsi, minä ai'on pitkälle matkalle, ota sinä siis talteesi taivaan-valtakunnan kolmentoista oven avaimet; kaksitoista ovea sinun on lupa avata sekä katsella niitten sisä-puolella olevaa loistoa ja ihanuutta, mutta kolmattatoista, johonka tämä pieni avain kuuluu, kiellän sinua avaamasta; varo vain, ettet sitä aukaise, sillä muutoin on sinulle kovan onnen päivä koittava." Tyttö lupasi olla kuuliainen, ja kun sitten Neitsy Maaria oli lähtenyt, rupesi hän taivaan-valtakunnan asunnoita katsastamaan; joka päivä hän yhden oven avasi, kunnes oli kahdessatoista huoneessa käynyt. Mutta jokaisessa istui apostoli valon ja loistehen ympäröitsemänä. Riemua työssä synnytti kaikki tämä loistava komeus, ja myöskin enkelit, jotka aina häntä seurasivat ja riemuitsivat hänen kanssansa. Nyt oli ainoastaan tuo kielletty ovi avaamata, häntä kovasti halutti tietää, mitähän sen takana olikaan kätkettynä, ja sempä tähden sanoi hän enkeleille: "oikein en sitä ai'o avata, tahtoisimpa vain vähän raolle, saadakseni sitten siitä hiukan tirkistää." "Älä millään muotoa," vastasi enkelit, "syntiähän tuo olisi; Neitsy Maaria on sen kieltänyt ja siitä varmaankin sinulle syntyisi onnettomuutta." Silloin hän vaikenä, mutta halu ja uteliaisuus eivät hänen sydämmessänsä vai'enneet, vaan sitä oikein nakersivat ja kalvasivat eivätkä sille rauhan rahtua suoneet. Ja kun enkelit kerran olivat ulos lähteneet, ajatteli hän: "olenhan nyt ihan yksinäni ja sopiipa siis kerran sinne kurkistaa, eihän sitä kukaan tiedä, vaikka tuon tekisinkin." Hän haki avaimen, ja kun se hänellä oli kädessä, pisti hän sen myös lukkahun, ja kun siinä kerran avain oli, ei hän myöskään malttanut olla sitä vähän vääntämätä. Nytpä ovi yhtäkkiä aukeni ja hän näki Kolminaisuuden istuvan tulenliekissä ja loistossa. Kummastellen hän tätä kaikkea katseli ja kajosi sitten sormellaan kirkkautehen pikku hiukkasen, mutta sormi silloin joutui ihan kullatuksi. Kova tuska hänen nyt valloitti, pikaisesti hän paiskasi oven kiinni ja juoksi tiehensä. Tuska ei kuitenkaan enään ottanut hellittääksensä, vaikka hän kuinkakin koetti, ja sydän hänessä levottomasti tykytti eikä entistä rauhaansa saavuttanut; myöskin kulta oli tarttunut kiinni hänen sormeensa eikä enään lähtenyt, vaikka hän pesten ja hieroen kyllä pani parastansa.

Eipä aikaakaan, johan Neitsy Maaria matkaltansa palasi. Hän kutsui tytön luoksensa ja vaati häneltä taivaan-valtakunnan avaimet. Kun tämä nyt avain-kimpun antoi, katsoi Maaria häntä silmiin ja lausui: "ethän kuitenkaan ole kolmannenkin-toista huonehen ovea avannut?" "En", vastasi tyttö. Silloin Maaria kätensä laski hänen sydämmellensä, tunsu, miten se kovasti tykytti, ja huomasi selvään, että tyttö oli hänen käskynsä rikkonut ja avannut oven. Sempä tähden hän vielä toistamiseen kysäsi: "etkö varmaankaan ole tuota tehnyt?" "En," väitti tyttö nytkin. Silloinpa huomasi Maaria sormen, jota taivaallinen tuli oli kullannut, ja näki vieläkin selvemmäksi, että tyttönen oli syntiä tehnyt, sekä kysyi kolmannen kerran: "etkö tottakaan ole tuolla käynyt?" "En," vastasi tyttö vielä kolmannen erän. Neitsy Maaria siihen virkkoi: "sinä et ole minua totellut ja oletpa vielä valehdellutkin etkä siis enään ole kelvollinen olemaan taivaassa."

Silloin tyttönen vaipui sikeään uneen ja herätessänsä hän makasi keskellä erä-maata alhaalla maan päällä. Hän koetti huutaa, mutta hänen suustansa ei äänen hiiskaustakaan lähtenyt, hän kavahti pystyhyn ja tahtoi juosta pois, mutta, minne-päin ikänänsä hän kääntyi, aina oli siinä häntä estämässä tiheet orjantappura-pensastot, joittenka läpi hänen oli ihan mahdoton päästä. Tuon erä-maan keskellä seisoi vanha, ontelo puu; sen täytyi hänelle kelvata asunnoksi. Yön pimetessä hän sinne hiipi sisälle, ja kun tuuli riehui tahi vettä virtana sateli, oli hänellä siinä suojansa. Mutta surkean surkeaa elämää tämä oli, ja kun hänen mieleensä muistui taivaan ihanuudet sekä miten hän siellä enkelien seurassa oli leikkiellyt, silloimpa hän purskahti katkerasti itkemään. Juuria ja metsä-marjoja hänellä oli ainoana ravintonansa, niitä hän kävi haeskelemassa kaikkialta, minne vain pääsi. Syksyllä kokoili hän puista varisseita pähkinöitä ja lehtiä sekä kantoi net luolaansa; pähkinät olivat talvella hänen ruokanansa, ja kun lumi ja jää maan peittivät, silloin hän, kuten pieni eläin parka, pujahti lehti-kasahan, ettei hänen tulisi vilu. Piampa häneltä vaatteetkin kuluivat repaleiksi ja putosivat hänen yltänsä riepu toisensa perästä. Mutta kun aurinko taas lämpimästi paistoi, meni hän ulos sekä istahti puun juurelle, ja hänen pitkät hiuksensa ikään-kuin vaippa häntä ylt'ympäri verhosivat. Näin hän mailman tuskaa ja kurjuutta kokein istuskeli vuosikautia.

Kerran, jolloinka puut taas nuoren viheriöinä rehoittivat, kävi metsässä tuon maan kuningas metsästävässä, ajaen kaurista takaa, ja kun se oli paennut siihen pensastoon, joka tuota onttoa puuta ympäröitsi, astui hän alas ratsahilta, kiskoi pensahat erillensä ja raivasi miekallaan itsellensä tietä. Siten varvikon läpi päästyänsä näki hän puun suojassa istuvan ihmeen-ihanan naisen, jota kanta-päihin asti peitteli hänen kullon-kellertävät hiuksensa. Kummastellen kuningas paikalle pysähtyi ja katseli ihastuksissansa tyttöä sekä puhutteli häntä sitten, kysyen: "Kuka olet? miksi täällä erä-maassa istuskelet?" Tyttö ei mitään vastannut, sillä äänen-hiiskaustakaan ei hän kyennyt suustansa saamaan. Kuningas vielä lausui: "tahdotko minua seurata minun linnaani?" Silloin tuo vain hiukan nyökkäytti päätänsä. Kuningas nyt otti tytön sylhinsä, kantoi hänet hevosensa selkään ja ratsasti hänen kanssansa kotia. Tultuansa kuninkaalliseen linnaansa puetti hän kauniit vaatteet hänen päällensä ja antoi hänelle yllin kyllin jos jotakin. Ja vaikk'ei tyttönen toki osannutkaan puhua, oli hän kuitenkin niin ihana ja suloinen, että kuningas häntä rupesi sydämmellisesti rakastamaan, eikä aikaakaan, jopa otti hänet puolisoaksensa.

Kun oli vuoden vaalo kulunut, synnytti kuninkaan puoliso pojan. Kun hän sitten seuraavana yönä yksin makasi vuoteellansa, ilmestyi hänelle Neitsy Maaria puhuen: "jos tahdot toden tunnustaa sekä myöntää, että avasit oven, jota avaamasta sinua oli kielletty, niin minä kieles kahlehet katkaisen ja palautan sinuhun puheen-voiman, mutta jos pysyt synnissä ja uppiniskaisena valehtelet, vien sinun äsken syntyneen lapses mukahani." Silloin kuninkaannalle puheen-lahja suotiin, mutta hän pysyi paatuneena sekä vastasi: "empä olekaan tuota kiellettyä ovea avannut", ja nyt Neitsy Maaria otti lapsukaisen hänen sylistänsä ja katosi. Seuraavana aamuna, koska ei lasta löytynyt mistään, syntyi kansassa huhu semmoinen, että kuninkaanna oli ihmis-syöjä ja oman lapsensa murhaaja. Hän kyllä kaiken kuuli, vaan ei kyennyt mitään vastaamaan, mutta kuningas ei ottanut tuota huhua uskoakseensa, sillä hän hellästi rakasti puolisoansa.

Vuoden päästä kuninkaanna toisen pojan synnytti. Yöllä astui taas Neitsy Maaria hänen eteensä ja lausui: "jos myönnyt tunnustamaan, että olet kielletyn oven avannut, tahdon sinulle antaa sinun lapsesi takaisin sekä kirvottaa kielesi sitehet, mutta jos valehdellen pysyt synnissä, vien minä myös tuon äsken syntyneenkin mukaani." Silloin kuninkaanna taas vastasi: "en suinkaan, minä en ole tuota kiellettyä ovea avannut," ja Maaria otti lapsen hänen sylistänsä ja vei sen taivahasen. Aamulla, kun kansa kuuli, että toistamiseen oli lapsi kadonnut, juteltiin julkisesti, että oma äiti sen muka oli syönyt, ja kuninkaan neuvon-antajat pyysivät, että hän tuomittavaksi saatettaisiin. Mutta kuningas puolisoansa niin rakasti, ett'ei hän ottanut tuota uskoaksensa, ja kielsi kuoleman- rangaistuksen uhalla neuvon-antajiansa siitä sen enempää puhumasta.

Kolmantena vuonna kuninkaan puoliso ihanan kauniin pikku tyttären synnytti; silloimpa taas ilmestyi yöllä Neitsy Maaria ja sanoi: "seuraa minua." Hän otti häntä kädestä kiinni, vei hänet

taivahasen ja näytti hänelle molemmat hänen vanhemmat lapsensa, jotka maa-palloa leikki-kalunansa vieritellen hänelle hymyilivät. Riemu tuosta kuninkaannan sydäntä sykäytti, ja Neitsy Maaria lausui: "jos nyt suostut tunnustamaan, että avasit sen oven, jota sinua kielsin avaamasta, annampa sinulle jälleen molemmat poikasi." Mutta kuninkaanna kolmannen kerran vastasi: "en, minä en ole tuota kiellettyä ovea avannut." Silloin Maaria hänen taas laski taivaasta alas maan päälle sekä korjasi haltuhunsa myös hänen kolmannenkin lapsensa.

Seuraavana aamuna, kun tuosta saatiin tieto, huusi koko kansa ääneensä: "kuninkaan puoliso, on ihmis-syöjä, hän on välttämättömästi tuomittavaksi toimitettava!" eikä kuningas enään saattanut olla neuvon-antajiensa mieltä noudattamata. Hänen puolisonsa tuotiin tuomio-istuimen etehen tutkittavaksi, ja koska ei hän mitään vastannut eikä saattanut itseänsä puolustaa, tuomittiin hän polttorovion omaksi. Puita kannettiin kokohon ja kun hän oli paaluun sidottu kiinni ja valkea rupesi hänen ympärillensä palamaan, silloin sulii ylöspäin kova jää-kuori, katumus hänen sydämensä valloitti ja hän ajatteli: "jospa vain ennen kuolemaani saisin tunnustaa tuon oven avanneeni!" Silloin hänehen puheen-lahja palasi, ja hän huusi ääneensä: "tosin, Maaria, minä olen sen tehnyt!" Ja kohta taivas laski satehen, joka liekit sammutti, hänen ympärillensä loisto leimahti, ja kantaen sylissään tuon pienen tyttösen Neitsy Maaria astui sinne alas sekä molemmat pikku pojat hänen rinnallansa. Lempeästi nyt Maaria hänelle lausui: "joka syntiänsä katuu ja rikoksensa tunnustaa, hänelle se myös anteeksi annetaan," jätti sitten lapset hänen haltuunsa, päästi hänen kielensä sitehistä ja lahjoitti hänelle onnea koko hänen elin kaudeksensa.

3.

Satu eräästä nuorukaisesta, joka pelkäämisen konstia oppiaksensa läksi mailman markkinoille

Eräällä isällä oli kaksi poikaa, joista vanhempi oli viisas ja ymmärtäväinen sekä aina tiesi tehtävänsä tehdä, mutta nuorempi oli tyhmä, ei saanut mitäkään päähänsä pystymään eikä oppinut mitään; ja ihmiset, jotka hänen näkivät, sanoivat tavallisesti: "tuostapa vasta on isälle raskas raskitus vielä syntyvä." Milloinka vain oli jotakin toimitettavana, täytyi vanhemman aina toimehen ryhtyä; mutta jos isä tämän käski mennä myöhään illalla taikka yötiis-aikaa jotakin noutamaan ja matka silloin sattui kirkko-tarhan tahi jonkun muun kammoksuttavan paikan ohitse, vastasi hän tavallisesti: "voi isä, minua pahasti pöyrityttää," sillä hän pelkäsi. Taikka kun iltasin pesä-valkian ääressä tarinoita juteltiin sellaisia, että oikein karvoille kävi, huusivat kuuntelijat monasti: "voi, ihan meitä pöyrityttää." Nuorempi poika silloin nurkassa istui kuunnellen eikä saattanut ensinkään ymmärtää, mitä tuo tiesi. "Aina he sanovat: minua tuo kamoittaa, oikeimpa kauheasti pöyrityttää; minä en kauhistuksesta enkä pelon-pöyrityksistä mitään tiedä, tuohan lienee konsti semmoinen, jota en ollenkaan ymmärrä."

Nytpä tapahtui, että isä kerran sanoi hänelle: "kuuleppas sinä tuolla nurkassa! tulethan isoksi ja väkeväksi, ja sinun siis myös tulisi oppia jotakin, millä saattaisit elatusta itselles hankkia. Etkö näe, miten veljes panee parastansa, vaivojansa säästämättä, mutta sinuhun ei mitään pysty." "Oi isäni," vastasi poika, "tahtoisimpa halusta jotakin oppia; niimpä, jos vain kävisi laatuhan, minua kovin haluttaisi oppia tuota kauhistumista, sillä enhän sitä ollenkaan käsitä." Vanhempi veli tätä kuullessaan naurahti ja ajatteli itseksensä: "noh hyvänen aika! onhan tuo veljeni oikea pöykö, josta ei iki-päivinä miestä paisu; sillä mistä koukkua koetat, sitä ajoissa taivuta." Huo'aten isä taas vastasi: "pelkäämistä ja kauhistumista kyllä vielä joudut oppimaan, mutta siitä ei ole sinulle leipää lähtevä."

Muutaman päivän päästä lukkari heillä kävi vieraissa. Tälle isä silloin suruansa valitti sekä kertoi, miten hänen nuoremman poikansa oli kehnosti laita, tuo kun ei mitään ymmärtänyt eikä oppinut. "Ajattelkaappa! kun kysyin häneltä, millä hän elatustansa aikoi ansaita, vastasi hän tahtovansa oppia pelkäämistä." "Jollei sen vaikeampaa vaadita," lausui lukkari, "niin kylläpä hän tuota saattaa minun tykönäni oppia; lähettäkää hänet vain minun luokseni, jopa vaikka kohta otan hänen myötäni." Tästä isä oikein tuli mieli-hyvilleen, arvelen itseksensä: "oppineehan kuitenkin poika jotakin." Lukkari pojan siis vei kotihinsa ja työksi hänelle määrättiin kellojen soittamista. Parin päivän kulutta tuo uusi isäntä poju paran herätti sydän-yöllä ja käski hänen pukea vaatteet yllensä sekä mennä kirkon-torniin soittamaan. "Ehkäpä nyt jo oppinet, mitä pelkääminen tietää," lukkari itseksensä ajatteli, pujahtaen salaa tornihin edeltä, ja kun poika oli sinne ylös ehtinyt sekä kääntynyt kellon-nuorahan ruvetaksensa, näki hän valkoisen haamun seisovan portahilla kumu-reiän vastapäätä. "Kuka siellä," hän huusi, mutta tuo haamu ei vastannut mitään, ei siirtynyt paikaltansa eikä edes hiukkaakaan liikahtanut. "Vastaa kohta," hän sitten kirkasi, "taikka mene heti tiehes, sillä täällä ei sinulla yötiis-aikaa ole mitään tekemistä." Liikahtamata lukkari kuitenkin jäi paikalleen, jotta poika hänen luulisi aaveeksi. Tämä silloin huusi toisen kerran: "mitäs täältä tahdot? jos olet rehellinen mies, puhu suus puhtaaksi, taikka ma sinun viskaan portahia alas." Lukkari ajatteli: "eihän tuo kuitenkaan toden totta lienee," eikä äänen hiiskaustakaan laskenut, vaan seisoi kuin kivi liikumatonna. Nytpä poika kolmannen kerran kummitukselle kiljasi, ja kun ei siitäkään sen parempaa syntynyt, hyökkäsi hän aavehen kimppuun ja sysäsi sitä menemään senkin vauhtia, että se kolisten kopsahti koko kymmenen porrasta alas-päin ja jäi sinne nurkkahan makaamaan. Sitten hän kelloa soitti, läksi soitettuansa kotia, pani sanaakaan sanomata vuoteellensa maata ja nukkui sinne. Lukkarin vaimo kau'an miestänsä odotti, mutta eipä tuo tuloa tehnyt. Silloin hän viimein herätti pojan ja kysäsi häneltä: "tiedätkö, mihin mieheni on jäänyt? hän ennen sinua läksi tornihin." "En," vastasi poika, "mutta seisoi siellä kumu-rei'än vastapäätä joku portahilla, ja koska ei se minulle mitään vastannut eikä tahtonut

tiehensä mennä, arvelin sen joksikin konnaksi ja töyttäsin luistamaan portahia alas. Menkää vain sinne, kyllä sitten näette, hänkö tuo oli, oikeinhan siitä olisin pahoillani." Vaimo nyt riensi pois ja löysi tornista miehensä, joka vaikeroiden makasi loukossa, häneltä kun oli toinen jalka taittunut.

Kannettuansa lukkarin kotia, juoksi vaimo, pahasti parkuen pojan isän luoksi. "Teidän poikanne on," huusi hän, "meille saattanut kamalan onnettomuuden, hän on mieheni viskannut tornin-portahia alas niin rajusti, että toinen sääri on poikki murtunut; korjatkaa kohta tuo heittiö hiitehen meidän talostamme!" Isä kovasti pelästyi, riensi kiiruimman kautta lukkarin talohon ja torui poikaa oikein pahan-päiväisesti. "Mihinkähän konnan-kujeihin sinä täällä olet ruvennut? nuot varmaankin ovat itse pahan-hengen synnyttämänä päähäs pöllähtäneet!" "Isäni", vastasi tämä, "kuultele minua vain hiukankin, minä ihan syytön olen; hän siinä sydän-yöllä seiso, ikään-kuin joku semmoinen, jonka on paha mielessä. Minä en tietänyt, mikä tuo oli, ja käskin kolmasti hänen puhua taikka korjata koipensa." "Voi onnetonta," lausui isä, "sinä minulle vain surua saatat, mene pois silmäini edestä, en kärsi sinua enään nähtävissäni." "Jaa isäni, menempä aivan halusta; malttakaa vain, kunnes päivä valkenee, silloinhan tahdon lähteä, oppiakseni pelkäämistä sekä siten keksiäkseni keinon, millä itseäni elättäisin." "Opi mitä opit," isä vastasi, "minulle se omi ihan yhden-tekevää. Tästähän saat viisikymmentä markkaa, ota net ja lähde liikkeelle maita, mantereita kiertelemään, mutta älä kellekkään ihmiselle ilmoita, mistäs olet ja kuka sinun isäsi on, sillä minun on mahdoton olla sinua häpeämätä." "Kyllä, isä kulta, halusta noudatan teidän tahtonne; jollette vain vaikeampaa vaadi, minä helposti tuon pidän mielessäni."

Kun sitten päivä koitti, pisti poika nuot viisikymmentä markkaa taskuhunsa ja läksi valta- maantietä vaeltamaan, yhä jupisten itseksensä: "jospa vain osaisin pelätä, jospa minua vain kauhistuttaisi." Silloin häntä vastahan tuli mies, joka kuuli, mitä poika itsekseen puheli, ja kun he olivat ehtineet kappaleen matkan päähän, mistä näkivät hirsi-puun, sanoi hän pojalle: "katsoppas, tuolla on puu, jossa seitsemän miestä on köydenpunojan tyttären kanssa häitänsä pitänyt, ja siinäpä he nyt lentämään oppivat, mene sinä istumaan tuonne puun juurelle ja jää sinne yöksi, niin kyllähän pian opit pelkäämään." "Jollei tuohon muuta tarvita, eihän se sitten vaikeata olekkaan, mutta jos noin näppärästi opin pelkäämään, annan sinulle minun viisikymmentä markkaani; palaja huomenna varahin minun luokseni." Sitten meni poika hirsi-puun juurelle, istahti sinne ja odotti, kunnes tuli ilta. Ja koska häntä siinä rupesi viluttamaan, kantoi hän puita kokohon ja sytytti net palamaan; mutta sydän-yön aikoihin rupesi käymään niin kylmä tuuli, että vilu häntä oikein värisytti, vaikka hän ihan valkean ääressä oleskeli. Ja kun tuuli noita hirtetyitä paiskeli toisiansa vastaan, niitä sinne tänne heilutellen, ajatteli hän: "ompa minun vilu täällä alhaalla valkean vieressäkin, mitähän sitten noitten, jotka tuolla ylhäällä itseänsä vääntelevät kylmän kourissa." Ja hellä-mielinen kun oli, pystytti hän tika-puut, kiipesi ylös, irroitti hirsi-puusta toisen hirtetyn toisensa perästä sekä kantoi net kaikki seitsemän sieltä alas. Sitten hän valkeaa korjasi, puhalteli sitä paremmin palamaan ja asetti ruumiit sen ympärille istumaan, jotta heidän siinä sopisi lämmitellä. He tuossa liikahtamata istua kököttivät, ja valkea tarttui heidän vaatteihinsa. Hän silloin huudahti: "varokaa vain, taikka minä teidät taas roikkumaan ripustan." Mutta nuot kuollehet eivät mitään kuullet, net vain vaiti pysyivät ja antoivat vaateriepujensa yhä palaa. Silloin hän heille sanoi suuttuneena: "jollette tahdo itsestänne vaaria pitää, en minä teitä saata auttaa, minua ei haluta palaa teidän kansanne poroksi," ja ripusti heidät järjestänsä tuonne ylös. Sitten hän meni valkean äärehen istumaan sekä nukkui sinne, ja seuraavana aamuna tuli tuo eilinen mies hänen tykönsä sekä vaati viisikymmentä markkaa kysyen: "jokohan nyt ymmärrät, mitä pelkääminen tietää?" "En," vastasi poika, "mistähän olisin tuon tiedon saanut? nuot tuolla ylhäällä eivät ole suutansa avanneet, ja olivatpa niin tyhmiä, että antoivat palaa, mitä heillä muutamia vaateräsyjä oli yltänsä." Silloin mies ymmärsi, ett ei hänestä viidenkymmenen markan omistajaa sinä päivänä syntyisi, ja läksi tiehensä sanoen: "tuommoista en vielä ole koskaan tavannut."

Eipä poikakaan sinne jäänyt, vaan rupesi edemmäksi astelemaan yhä lausuen itseksensä: "oi jospa vain oppisin pelkäämään, oi voi jospa vain oppisin pelkäämään!" Tämän kuuli eräs ajuri, joka hänen takanansa kulki, sekä kysäsi: "kuka sinä olet?" "Empä tiedä," vastasi poika. Ajuri sitten kysyi:

"mistäpä olet?" "En tiedä." "Kuka on sinun isäs?" "Tuota en arvaa sanoa." "No mitähän siinä itsekse yhä mötiset?" "Voi," vastasi poika, "sydämmestäni soisin, että pelkäämistä oppisin, mutta eipä ole ketään, joka minua opettaa osaisi," "Heitä hiitehen lörpötykses," sanoi ajuri, "tule minun mukaani, ja sopiihan koettaa, saanko sinua oppimaan." Poika nyt ajurin kumppaniksi rupesi, ja illalla he ennättivät erähäsen ravintolaan, jonne aikoivat jäädä yöksi. Tupahan tullessaan poju taas ääneensä lausui: "jospa vain oppisin pelkäämähän, voi jospa minua pelko vain kerrankin pöyristyttäisi!" Tämän kuuli isäntä ja sanoi naurahtaen: "jos sinun tuota tekee mieli, kylläs sitä täältä saat tarpeekses." "Vaiti vain," virkkoi emäntä, "liian montahan uhka-rohkean uteliasta jo on henkensä menettänyt, surku ja sääli minun oikein tulisi noita kauniita silmiä, jolleivät net enään pääsisi päivän-valoa ihailemaan." Mutta poika tähän vastasi: "Vaikkapa tuo olisi kuinkakin vaikeata, tahdon sitä kuitenkin oppia, sillä sempä tähdenhän minä olen liikkeelle lähtenytkin." Eikä hän isännälle rauhan rahtua suonut, kunnes tämä hänelle kertoi, että lähistössä siellä oli lumottu linna, missä kyllä saisi pelkäämistä oppia, jos valvoen siinä vain viettäisi kolme yötä. Sille, joka tuon uskaltaisi tehdä, kuningas muka oli puoliseksi luvannut tyttärensä, joka oli mailman ihanin tyttönen; linnassa myöskin löytyi kätkeytyneitä suuret aarteet, joita vartioitsi häijyt haltiat, ja nämät tavarat, jotka köyhimmästäkin pian tekisivät upporikkahan, tuo rohkea saisi ihan omaksensa periä. "Linnahan," lisäsi hän, "on kyllä moni mennyt, mutta ei kukaan ole sieltä palannut." Seuraavana aamuna poika sitten meni kuninkaan puheille ja sanoi: "jos vain lupa minulle suodaan, minä aivan halusta tuolla lumotussa linnassa kolme yötä valvoisin." Kuningas silloin poikaa katseli tarkasti, näkyi mieltyneen hänehen ja lausui: "kolmellaista saat pyytää mukahasi linnaan, mutta niitten tulee olla hengettämiä kaluja." Poju siihen vastasi: "soisimpa saavani valkeaa ja sorvaus-penkin sekä veistin-penkin veitsineen."

Päivällä kuningas nämät kaikki lähetti linnahan hänen käytettäväksensä. Kun sitten yö lähestyi, meni poika sinne, sytytti erähäsen kamariin kirkkaasti palavan valkean, nosti sen vierehen veistin-penkin veitsineen ja asettui itse istumaan sorvaus-penkille. "Oi jospahan vain oppisin pelkäämään, mutta tuskin maar täälläkään sitä tulen oppimaan." Sydän-yön aikahan hän valkeaa kerran aikoi kohentaa; kun hän nyt siinä tulta puhalteli, kuului äkkiä nurkasta naukunta: "au, miau, miten meitä viluttaa!" "Te hupsut," huusi poika, "mitä siellä mangutte? Jos teidän on vilu, niin tulkaatte valkean äärehen istumaan teitänne lämmittelemään." Tuskin nämät sanat hänen suustansa olivat lähteneet, jopa yhdellä harppauksella hänen luoksensa hypähti kaksi suurta mustaa kissaa, jotka asettuivat istumaan yksi hänen kummallekin puolellensa, hehkuvin silmin häntä hurjan tuimasti katsellen. Hetkisen siinä lämmiteltyänsä net pojalle lausuvat: "entäpä toveri kulta, jos yhdessä rupeisimme korttia lyömään." "Vaikka vain," vastasi hän, "mutta näyttäkää ensin minulle kypälänne hiemasen." Kissat nyt häntä kohden kynsiänsä kurottivat. "Oi voi," poika silloin huudahti, "teilläpä vasta on pitkät kynnet! malttakaappa, minun täytyy net ensin hiukan leikata." Sitten hän heitä otti niskasta, nosti heidät veistin-penkille ja kiersi ruuvilla heidän kypäliinsä kiinni. "Jo nyt näin teidän sormenne," sanoi hän, "ja sepä kortinlyönnin-halun minusta ihan haihdutti," tappoi heidät sitten ja viskasi veteen. Mutta kun hän näistä kahdesta oli päässyt ja taas aikoi valkean vierehen istahtaa, silloimpa joka komerosta kaikkialta tuli häntä kohden mustia kissoja ja mustia koiria, tuliset vitjat kaulassa, ja kamalasti niitä karttumistansa yhä karttui, kunnes poika viimein oli huutavaan hukkahan joutumaisillansa, sillä nuothan hirveästi kiljuivat, tunkivat hänen valkeansa vierehen, kiskoivat sieltä kekäleitä ja koettivat sammuttaa tulen. Tuota hän tuokion aikaa katseli hätäilemätä, mutta kun melu hänen mielestänsä liiaksi yltyi, sieppasi hän puukkonsa, huutaen: "pois edestä roistot," sekä hyökkäsi noitten kimppuhun. Muuttamat tiehensä juoksivat, toiset hän löi kuoliaksi ja viskasi ulos lammikkoon. Ulkoa palattuansa puhalsi hän valkeansa taas vireille ja lämmitteli siinä itseänsä. Hänen tuossa nyt istuessaan silmät umpehen pakkasivat, sillä häntä rupesi unettamaan. Hän silloin ympärillensä katsahti ja näki nurkassa ison sängyn: "tuopa vasta minun mieleistäni," hän itseksensä virkahti ja laski sinne pitkällensä maata. Mutta kun hän juuri oli nukkumaisillansa, rupesi sänky itsestänsä liikkumaan ja läksi linnan huoneita kiertelemään. "Hyväpä tämä," lausui poika, "paremmin vain vielä." Silloin sänky vasta kulkemahan, ikään-kuin sitä olisi kuusi hevosta vetänyt, ja kiisi hurjaa

vauhtia sinne tänne, hypähtäen kynnyksen ylitse sekä lennellen portahia ylös ja alas; yht'äkkiä, hei hopsis! siinä kaikki kiertyi mullin mallin, mitä päällimpänä oli ollut, se alimmaksi joutui, ja ihan vuoren-korkuinen taakka nyt painoi poika parkaa. Mutta tämä peitot ja patjat päältänsä viskasi, kapusi pois sängystä, sanoen: "hullu enään ajelkohon!", pani maata tulen äärehen ja nukkui siinä, kunnes päivä valkeni. Aamulla kuningas huonehesen saapui, ja nähtyänsä pojan makaavan laattialla luuli hän, että peikot olivat tämän tappaneet ja että poju nyt tuossa kuolleen kelleteli. Hän silloin virkkoi: "oikeinhan minun on tuota kaunista nuorukaista sääli!" Tämän kuuli poika ja nousi pystyyn, vastaten: "eipä vielä hätää." Tätä kuningas vasta ihmettelemään, mutta joutuipa hän siitä ihan iloiseksi ja kysäsi, mitenkä oli käynyt. "Aivan hyvin," vastasi poika, "onhan jo yksi yö kulunut ja toivompa noitten kahdenkin vielä kuluvan." Kun hän sitten ravintolaan palasi, isäntä vasta hämmästyään. "Empä hiukkaakaan luullut," hän huudahti, "että sinua elävänä enään näkisin; oletkos nyt jo oppinut, mitä pelkääminen tietää?" "En," kuului pojan vastaus, "turhaan minä parastani panin; oi jospa vain joku minun saisi oppimaan."

Seuraavaksi yötä meni hän toistamiseen tuonne linnahan, istui valkean viereen ja rupesi taas vanhaa virttänsä virittämään: "voi jospa vain kerrankin pelko minua värisyttäisi!" Puoliyön lähestyessä rupesi melua ja kolinaa kuulumaan, ensin hiljaista, sittemmin yhä kovempaa, mutta loppuipa se hetkiseksi peräti, ja kamalasti karjuen savu-torvesta viimein kapsahti alas ihmisen puolikas, pudoten permannelle pojan etehen. "Jopa jotakin," hän huudahti, "toinen puoli vielä puuttuu, eihän tuosta tarpeeksi!" Silloin uudestansa syntyi melua, ulvomista laskettiin mitä hurjimman raivokkainta, ja toinen puolikaskin kolahti alas laattialle. "Maltappas," sanoi hän nyt, "jahkahan minä saan valkean puhalletuksi vähän paremmin viereille sinun kunniakses." Kun hän tämän tehtyänsä taas katsahti taaksensa, olivat molemmat puolikkaat yhtehen yhdistyneet ja hänen paikallansa istui hirveän-näköinen mies. "Empä tuota tarkoittanut," puhui poika, "penkki on minun." Mies kyllä häntä koetti pois, mutta poika ei tuohon suostunut, vaan työnsi hänen väkisin tiehensä ja meni vanhalle palkallensa istumaan. Silloimpa sinne pudota rojahti vielä useampia miehiä, joilla oli muassansa yhdeksän kuolleen luut ja kaksi pääkalloa; luut he sitten asettivat pystyhyn ja rupesivat keilasille. Poikaa myös rupesi haluttamaan, ja hän heiltä kysäsi: "kuulkaappa! pääsenkö minäkin juokkohon?" "Aivan halusta, jos sinulla vain on rahaa." "Ompa sitä vaikka liikenemäänkin", tämä vastasi, "mutta teidän pallonne eivät oikein ympyriäisiä ole." Sitten hän otti pää-kallot, laski sorvauspenkille ja teki net siinä ihan ympyriäisiksi. "Kas nythän net luistavat," lausui hän, "nytpä vasta oikea ilo alkaa." Poika sitten pelihin ryhtyi ja markkoja häneltä meni muutamia, mutta kun kello löi kaksitoista, katosi kaikki hänen nähtävistänsä; hän laski maata ja nukkui sikeään unehen. Seuraavana aamuna tuli kuningas sinne tiedustelemaan. "Kuinka sinun on tänä yönä käynyt?" kysyi hän. "Olempa ollut keilasilla ja pari markkaa menettänyt." "Olethan toki välihin vähän pelännyt?" "Mitä maar," poika vastasi, "oikein on hupaisesti yö kulunut, ja hartahimmasti vieläkin haluan oppia, miltä pelkääminen tuntune!"

Kolmannen yön alkaessa hän penkillensä taas istahti ja lausui aivan suutuksissansa: "voi jospa jo kerrankin pelko minua edes hiukkasen pöyristyttäisi!" Vähän myöhäsempään sitten tuli kuusi isoa miestä kantaen ruumiin-arkkua huonehesen. Poika silloin sanoi: "voi, voi, tuossa varmaankin on serkkuseni, joka vasta pari päivää sitten kuoli," viittasi sormellansa ja huusi: "tule, serkku kulta tule!" Miehet arkun laskivat laattialle, ja hän kiiruusti juoksi sen vierehen sekä nosti pois kannen; kuollut mies makasi arkussa. Poika hänen kasvojansa koetteli, mutta net olivat kylmiä, kuin jää. "Maltappas," hän virkahti, "minä sinua vähäsen lämmittelen," meni tuosta valkean etehen, lämmitti siinä kätensä ja laski sen sitten kuolleen kasvoille; mutta kuollut pysyi kylmänä. Nyt hän sen nosti arkusta, meni valkean viereen istumaan, otti sen sylihinsä ja rupesi sen käsi-varsia hieromaan, jotta veri suonissa taas pääsisi liikkeelle. Mutta kun ei tuostakaan näkynyt apua lähtevän, juolahti hänen mieleensä: "milloinkapa kaksi makaa vuoteella vieretysten, lämmittelevät he toisiansa," ja nytpä hän kuolleen kantoi sänkyhyn, levitti peittoja hänen päällensä ja meni itse viereen. Hetkisen kuluttua kuollut myös lämpeni ja rupesi jo liikahtamaan. Silloin sanoi poika: "huomaatko, serkkuseni? enkö

ole sinua lämmittänyt?" Mutta kuollut nousi istualle ja huusi: "nytpä tahdon sinun kuristaa kuoliaksi." "Mitä," vastasi siihen poika, "tuommoistako palkkaa minulle ai'ot? ihan paikalla olet arkkuhun joutuva takaisin," nosti hänen ylös, paiskasi sinne menemään ja pani kannen kiinni; sitten tuli sisälle nuot kuusi miestä ja arkun he veivät taas pois. "Empä vain rupee pelkäämään," sanoi poika, "täällä en sitä ikänäni opi."

Silloin sinne sisälle astui mies, joka oli kaikkia muita kookkaampi ja näytti hirveän julmalta: mutta hän oli vanha, ja pitkä, harmaa parta riippui hänen rinnoilleen. "Voi sinuas keinoa kurjaa!" hän huusi, "nyt piankin olet oppiva, miltä pelkääminen tuntuu, sillä sinun täytyy kuolla." "Eipä liiaksi hätää," vastasi poika, "eihän jänes menemätä satu satimehen." "Jo nyt kohta tahdon sinun kaapata," sanoi tuo hirviö. "Hiljaa, hiljaa, äläppäs ennen aikojas ylpeile; olenhan minä yhtä väkevä, kuin sinä, ehkäpä vielä väkevämpikin." "Kyllä tuo pian on nähty," lausui vanhus, "jos sinä olet minua vahvempi, sallin sinun täältä mennä menojas, lähtekäämme nyt vain koettamaan!" Sitten hän pojan vei pajahan pimeitä käytäviä pitkin, sieppasi kirveen ja sivalsi yhdellä iskulla alasimen tykkänään menemään alas maahan. "Paremmiin minä toimitan työni," sanoi poika astuen toisen alasimen etehen, sinne viereen tuli vanhus, tarkemmin selittääksensä, ja hänen harmaa partansa ulottui aina alasimeen asti. Silloin poika otti kirveen, halkaisi alasimen kerrassaan ja likisti samassa parran tuonne rakohon. "Siinäpä nyt jouduit pahaan pinteeseen," sanoi poika, "nyt on sinun vuoros kuolla." Sitten kaappasi hän rauta-kangen ja huimi sillä vanhusta, kunnes tuo vaikeroiden sekä suuria aarteita luvaten rupesi rukoilemaan, että hän jo lakkaisi lyömästä. Poika nyt veti kirveen alasimesta ja laski ukon irti. Tämä taas vei hänen takaisin linnaan ja näytti hänelle eräässä kellarissa kolme arkkua, jotka olivat kultaa täynnänsä. "Tästä saakoon köyhät yhden osan sekä kuningas toisen, ja kolmas jääköön sinun hyväksesi." Sillä välin kello löi kaksitoista, aave kohta katosi, ja poika jäi pilkko pimeään. "Ehkähän tästä sentään selvinnee," hän itseksensä virkkoi, läksi sitten haporoitsemaan, osasi takaisin kamarihin ja nukkui sinne valkean ääreen. Seuraavana aamuna tuli kuningas ja kysyi: "joko nyt olet oppinut, mitä pelkääminen tietää?" "En," vastasi poika, "mitä vielä! täällä kyllä kävi serkku vainajani, ja parta-suu ukko minulle tuolla alhaalla näytti paljon rahaa, mutta pelkäämisen konstia ei kukaan ole minulle opettanut." Silloin sanoi kuningas: "sinä olet linnan päästänyt taioksista ja sinun siis tulee saada tyttäreni puolisoaksesi." "Tuopa toki kyllä hyvä," hän tähän vastasi, "mutta ainakaan en vielä ymmärrä, mitä pelkääminen oikeastaan on."

Sitten kulta kannettiin pois kellarista ja juotiin häitä, mutta vaikka nuori kuningas kylläkin rakasti puolisoansa ja muutoin myös oli hyvällä mielin, mutisi hän kuitenkin ehtimiseen: "voi jospa vain pelätä ymmärtäisin! jospa kerrankin pelon pöyritykset minua värisyttäisivät!" Tuosta viimein suuttui hänen puolisonsa. Silloin sanoi kamari-neitsyt: "helpostihan tuo on autettavissa, minä kyllä tiedän keinon, millä häntä piankin opetan pelkäämään." Tämän sanottuansa meni hän puutarhaan puron rannalle ja otti purosta salakoita ämpärillisen. Yöllä, nuoren kuninkaan nukkuessa, hänen puolisonsa sitten veti pois peiton ja kaasi hänen päällensä kaikki mitä ämpärissä oli kylmää vettä ja salakoita, niin että pikku kaloja kaikkialla pyristeli hänen ympärillensä. Hän silloin heräsi huutaen: "voi vaimoseni, kuinka pelästyin pahasti! Nythän hyvinkin ymmärrän, mimmoiselta maistu pelon-pöyritykset."

4.

Susi ja seitsemän pikku kiloa

Olipa muinoin vanha vuohi; sillä oli seitsemän kiloa, joita se rakasti, kuten äiti ainakin lapsiansa. Eräänä päivänä se metsään aikoi lähteä, sieltä noutaaksensa ruokaa, ja kutsui sentähden luoksensa kaikki seitsemän sekä sanoi noille: "rakkaat lapset, minä metsähän ai'on; olkaa vain varoillanne, ett'ette sutta huonehesen laske, sillä jos se tänne sisälle pääsee, syö se suuhunsa teidät joka iki ainoan. Tuo konna usein on joku muu olevinansa, mutta karheasta äänestä ja mustista kápälöistä sen pian tunnette." Kilot vastasivat: "äiti rakas, kyllä me olemme varuillamme, lähtekäätte vain huoletonna." Silloin määkyi vanha vuohi ja meni huoletti matkoihinsa.

Eipä aikaakaan, jo koputti joku ovea, huutaen: "avatkaa, rakkaat lapseni, täällä teidän äitinne, joka teille jokaiselle jotakin tuopi." Mutta karheasta äänestä kilot huomasivat suden siellä olevan. "Emmepä avaa," net vastasivat, "sinä et ole meidän äitimme, sillä hänellä on kaunis, suloinen ääni, mutta sinun äänes on kovin karhea; sinä varmaankin olet susi." Silloin susi kauppa-puotiin juoksi ja osti sieltä ison palan liitua; sen se sitten söi, tehden täten äänensä hempeän hienoksi. Sitten se tuli takaisin, koputti huoneen ovea ja huusi: "avatkaa, lapsi kultaseni, teidän äitinhän täällä ompi ja on teille jokaiselle jotakin tuonut." Mutta susi oli mustan kápälänsä nostanut akkunau-laudalle; tämän näki kilot ja huusivat: "emme maar avaakaan, meidän äitimme kápälä ei ole musta, kuten sinun; sinähän olet susi." Nytpä tämä leipojan luoksi juoksemaan ja sanoi hänelle: "olenhan jalkaani satuttanut, sivele siihen hiukka taikinaa." Kun sitten leipoja oli tuon tehnyt, riensi susi mylläriin talohon ja puhutteli isäntää, pyytäen: "ripoitappas valkoisia jauhoja kápälälleni." Mylläri silloin ajatteli: "nyt sudella varmaankin on joku petos mielessä", eikä luvannut tuota tehdä, mutta susi hänelle huusi: "joll'et mieltäni noudata, syön sinut suuhuni." Tästä mylläri pahasti pelästyi ja siveli piankin kápälän valkoiseksi. – Semmoisethan net ihmis-raukat ovat!

Nyt tuo konna kolmannen kerran saapui huonehen edustalle, kolkutti ovea ja sanoi: "avatkaa, lapsukaiseni! teidän rakas äitinne on kotia tullut ja tuopi muassansa teille jokaiselle jotakin metsästä." Kilot siihen vastasivat: "näytä ensin meille kápäläs, jotta tietäisimme, oletko meidän rakas äitimme." Susi silloin kápälänsä pisti akkunasta sisälle, ja koska sen näkivät valkoiseksi, uskoivat kilo parat puheenkin todeksi ja avasivat oven. Mutta susipa sieltä astuikin sisälle. Kilot tuosta pahasti pelästyivät ja pyrkivät piiloon. Yksi juoksi pöydän alle, toinen sänkyhyn, kolmas hyppäsi uuniin, neljäs kyökkihin riensi, viides pujahti arkun taakse, kuudes taas peso-astian alle, ja seitsemäs meni seinäkellon-kaappiin. Mutta susi löysi net kaikki eikä siinä pitkiä puheita pitänyt, vaan yhden toisensa perästä se net kiersi kitahansa; ainoastaan nuorinta se ei löytänyt. Himonsa tyydyttyään peto sitten juosta jolkutteli tiehensä, laski makuulle puun suojaan vihannalle niitulle ja nukkui sinne.

Eihän aikaakaan, jo palasi vanha vuohi metsästä kotia. Mutta voi! sielläpä vasta oikea hävityksen-kauhustus! Huoneen ovi oli selki selällänsä auki, pöydät, tuolit ja penkit makasivat mullin mallin kumossa, peso-astia oli palasiksi särjettynä ja peitto sekä tyynyt sängystä laattialle laahattuna. Hän haeskeli lapsiansa, mutta eipä löytänyt niitä mistään, hän noita nimeltä huusi jokaista, mutta ei kukaan vastannut. Viimein, kun hän nuorimman nimeä mainitsi, vieno ääni vastasi: "minä täällä kellon-kaapissa istun piilossa." Vuohi sitten sieltä päästi poikasensa, ja tämä nyt kertoeli, mitenkä susi kumminkin oli sisälle päässyt sekä syönyt muut kaikki. – Ymmärtäähän sen, kuinka katkeran katkerasti äiti silloin itki lastensa kovaa kohtaloa.

Viimein vuohi suru-mielin läksi ulos ja nuorin kilo juoksi perästä. Niitulle tultuansa näkivät siellä suden, joka makasi puun juurella, kuorsaten niin kovasti, että oksat oikein tärisivät. Vuohi sitä joka taholta katselemaan ja näkipä nyt, että jotakin sen täpö täysinäisessä vatsassa liikkua räpisteli. "Voi," ajatteli hän, "entä jos lapsi raukkani, jotka tuo ilkiö illalliseksi ahmasi kitahansa, vielä olisivat hengissä!" Kilon nyt täytyi juosta kotia, noutamaan sakseja, neulaa ja lankaa. Sitten vuohi pedolta

leikkasi mahan-aluksen halki, ja tuskin tuo siihen oli pikku rei'än saanut, jopa jo rei'ästä kilonen pisti päänsä, ja kun hän vielä leikkasi leikkaamistansa, hyppäsi yksi toisensa perästä kaikki kuusi ulos vatsasta aivan terveinä, sillä peto oli net ihan eheinä hotkia nielaissut karvoineen päivineen. Nythän vasta iloa syntyi! Kilot rakasta äitiänsä hyväilivät ja hypätä poukkuroitsivat, kuten räätäli häissään. Mutta vanha vuohi lausui: "menkää nyt hakemaan kiviä, niillä täyttääksemme tuon hirviön vatsaa, koska se vielä yhä vetää untansa." Kaikki seitsemän kiloa tuosta kiiruimman kautta kiviä noutamaan, ja pedon vatsahan niitä pistettiin, mitä vain mahtumaan saatiin. Vuohi sitten hätä hätää neuloi ihon eheäksi, eikä susi tästä mitään tietänyt, se ei edes liikahtanutkaan.

Tarpeekseen nukuttuansa heräsi viimein susi sekä nousi makuultansa, ja koska sitä vaivasi kova jano, päätti se pyrkiä lähtehelle juomaan. Mutta kun se liikkelle läksi, rupesi kivet, sattuen toisihinsa, kolisemaan vatsassa. Se silloin huudahti:

"mik'on se, mi kierii ja vierii mun vatsassan'? kuus' vohlaa ma luulin siell'
olevan varmaan, vaan siellähän onkin kiviä aivan;"

ja kun se sitten lähteelle ennätettyään kumartui vettä kohden, juodaksensa, painoi kivet niin pahasti ruumista sinne päin, että susi lähtehesen syöksyi ja surma sen siinä saavutti. Tämän nähtyänsä nuot seitsemän kiloa tuonne juoksi huutaen ääneensä: "susi on kuollut, susi on kuollut!" ja ilon-innoissaan net äitinensä tanssivat lähteen ympärillä.

5. Uskollinen Johannes

Oli muinoin vanha kuningas, joka sairaana makasi ajatellen: "kuolintautiani tässä nyt varmaankin sairastelen." Sitten sanoi hän: "kutsukaa tyköni uskollinen Johannekseni." Tämä oli hänen rakkahin palveliansa, joka tuon nimensä oli saanut siitä, että hän koko elin-kautensa oli hartahimman hartainta uskollisuutta osoittanut. Kun sitten palvelia oli hänen vuoteensa viereen saapunut, lausui kuningas: "Johannes, sinä uskollisimpani, hyvinhän tunnen, että loppuni lähenee, eikä minua enään huoleta muu mikään, kun poikani tulevaisuus; hän on vielä nuori eikä siis aina ymmärrä, mikä neuvoksi parahin, ja jollet sinä lupaa opettaa hänelle kaikkea, mitä hänen tulee tietää, sekä ruveta ikään-kuin hänen kasvatus-isäksensä, en minä saata levollisena, huoletonna nukkua kuoleman unehen." Uskollinen Johannes siihen vastasi: "minä en ole hänestä luopuva, vaan lupaan häntä uskollisesti palvella vaikka henkeni kaupalla." Silloin vanha kuningas sanoi: "nytpä tyytyväisenä rauhan majoihin muutan," ja lisäsi sitten vielä: "minun kuoltuani tulee sinun näyttää hänelle koko linna, kaikki kamarit, salit ja holvit sekä kaikki aarteet, mitä niissä omi; mutta älä suinkaan näytä pitkän käytävän viimeistä kamaria, jossa Kultakaton kuninkaan tyttären kuvaa pidetään piiloitettuna. Jos hän sen saapi nähdä, on tulinen rakkaus hänen sydämmehensä syttyvä, hän on pyörtyvä ja tuon rakastettunsa tähden suuriin vaaroihin joutuva; koeta siis kaikin tavoin varjella häntä tuosta." Käyttä lyöden uskollinen Johannes kuninkaalle lupauksensa toisti, ja tämän mieli nyt oli rauhoittunut, hän laski päänsä alas tyynylle ja kuoli.

Kun vanha kuningas oli haudattu, kertoi Johannes nuorelle kuninkaalle, mitä hän kuolin-vuoteen ääressä oli hänen isällensä luvannut, sekä lausui: "tämän totisesti tahdon täyttää ja vaikka henkeni kaupalla pysyä sinulle yhtä uskollisena, kuin olen hänellekin ollut." Murhevuoden mentyä sanoi kuninkaallensa tuo uskollinen Johannes: "nyt on jo aika nähdäkses, mitä olet perinnöksi saanut; tahdompa sinulle näyttää isäsi linnan." Sitten hän nuoren kuninkaan johdatti ympäri linnaa kaikkialle sekä näytti hänelle kaikki aarteet ja loistavan komeat kamarit; yhden vain hän jätti näyttämätä, – sen, missä oli tuo vaarallinen kuva. Mutta kuva oli semmoiselle paikalle asetettu, että se jo oven au'etessa kohta pisti silmiin, sekä niin ihanan ihana, että se oikein näytti elävältä ja liikkavalta, eikä koko mailmassa sen suloisempaa eikä kaunihimpaa ollut. Kuningas kyllä huomasi, että uskollinen Johannes aina meni tuon oven ohitse sitä koskaan avaamata, ja kysyi sentähden: "miksi et tuota minulle koskaan avaa?" "Siellä sen sisä-puolella on jotakin, josta sinä pahasti pelästyisit." Mutta kuningas vastasi: "olenhan nyt koko linnani nähnyt ja tahdompa sentähden myös tietää, mitä tuolla omi," sekä hankki ovea väkisin avaamaan. Silloin häntä esteli uskollinen Johannes sanoen: "kuolemaisillansa olevalle isälles olen luvannut ettet pääsisi näkemään, mitä tuolla kamarissa on; siitä saattaisi sekä sinulle että minulle syntyä suuri onnettomuus." "Voi," vastasi nuori kuningas, "jollen tuonne pääse sisälle, on varmaankin hukka minut perivä; en ole päivällä enkä öisin rauhaa saavuttava, ennen-kuin olen päässyt tuota katselemaan omin silmineni. Nyt en tästä liikahda paikaltani ennen kuin olet oven minulle avannut."

Silloin huomasi uskollinen Johannes, ett'ei enää mikään auttanut, sekä haki synkkä-mielisenä ja huo'aten isosta avain-kimpustansa avaimen. Sitten kamarin oven avattuansa astui hän edelle huonehesen, ajatellen, ett'ei kuningas saattaisi hänen takaansa nähdä kuvaa; mutta mitähän tuosta apua? kuningas varpahillensa nousi tirkistellen hänen olka-päänsä ylitse. Ja nähtyänsä neitosen kuvan, joka siinä ihanana seisoi kullasta ja kalleista kivistä kimallellen, vaipui tämä taintuneena maahan. Uskollinen Johannes hänen nyt nosti sylihinsä ja kantoi vuoteelle, surullisena ajattelen: "jopa kohtasi kova onni, mitähän tästä vielä syntynee!" Sitten hän häntä viinillä virkisti, kunnes kuningas taas tointui tainnoksistansa. Ensimmäiseksi sanakseen hän silloin lausui: "oi! kenenkä on tuo ihana kuva?" "Se on Kultakaton kuninkaan tyttären," vastasi uskollinen Johannes. Nytpä kuningas

jatkoi puhettansa: "minä häntä niin sydämmestäni rakastan, että, vaikka puitten kaikki lehdet kielen puhuisivat, net eivät kuitenkaan voisi sanoin selittää rakkauttani: henkeni heitän alttiiksi, saadakseni hänet omakseni. Olethan sinä Johannes uskollisimpani, sinun pitää auttaa minua."

Tuo uskollinen palvelia kau'an mielti, mihinkä toimeen nyt olisi ryhtyminen, sillä vaikeaa oli hänen mielestensä päästä tämän kuninkaan-tyttären nähtäviinkään. Viimein keinon keksittyänsä sanoi hän kuninkaalle: "kaikki, mitä omi hänen ympärillensä, on pelkkä kultaa: pöydät, tuolit, ruoka-astiat, pikarit, maljat ja kaikki huone-kalut; sinulla on aarteistossas kultaa viisi tynnyrillistä, ota noista yksi ja pane valtakuntas kulta-sepät siitä valmistamaan astioita ja huonekaluja, kaikellaisia lintuja, metsän-otuksia ja kummallisia eläimiä, nuot häntä varmaankin miellyttänevät. Lähtekäämme sitten sinne, onneamme koettamaan." Kuningas tuosta kutsutti kaikki kulta-sepät luoksensa kokohon; he sitten olivat ahkerassa työssä yöt päivät, kunnes vihdoin valmistui mitä komeimpia kaluja. Nyt tuo uskollinen Johannes laivahan lastautti kaikki tyyni sekä puki kauppa-miehen vaatteet yllensä, ja kuninkaan täytyi tehdä samoin, jott'ei häntä tunnettaisi. Sitten läksivät meren toiselle puolen purjehtimaan ja matkustivat niin kau'an, kunnes viimein ennättivät siihen kaupunkiin, missä Kultakaton kuninkaan tytär oli asuntoa.

Uskollinen Johannes käski kuninkaan jäädä laivahan häntä odottamaan. "Luultavasti," sanoi hän, "tuon prinsessan muassani, pidä siis siitä huolta, että kaikki on hyvässä järjestyksessä, ja toimita, että kulta-astiat asetetaan näkyviin sekä että laiva ylt'yleensä koristetaan." Sitten kokosi hän esi-liinaansa kaikellaista kulta-tavaraa, astui maalle ja meni suoraa päätä kuninkaalliseen linnaan. Kun hän linnan pihalle saapui, seisoi siinä kaivon ääressä ihana tyttö, joka kahteen kulta-ämpäriin vettä ammensi. Ja kun tämä kaivolta kääntyi kantaaksensa linnaan tuota kullankirkasta vettä, näki hän vierahan ja kysyi, kuka tuo oli. Vieras siihen vastasi: "minä olen kauppa-mies," aukaisi esi-liinaansa ja antoi hänen katsoa, mitä siinä oli. Tyttö nyt huudahti: "oi mitä ihanan kaunihia kulta-kaluja!" laski ämpärinsä maahan ja rupesi niitä katselemaan jokaista. Sitten hän lausui: "näitä teidän pitää näyttämän kuninkaan tyttärelle, sillä hän, joka kulta-kaluja vasta ihailee, varmaankin ostaa teiltä nuot kaikki," otti kauppiasta kädestä ja vei hänet linnahan, sillä tyttö oli kamari-neitsyt. Nähtyänsä tavarat tuli kuninkaan tytär aivan mieli-hyvilleen ja lausui: "nuothan ovat niin sievän sievästi tehtyjä, että ostan sinulta kaikki tyyni." Mutta uskollinen Johannes vastasi: "minä ainoastaan olen rikkaan, kauppiaan palvelia: mitä täällä on muassani, omi aivan vähäpätöistä sen rinnalla, mitä isäntäni laivaan jäi, sillä sielläpä taiteellisimmasti tehtyä sekä kallihinta, mitä milloinkaan on kullasta valmistettu." Kuninkaan tytär nyt tahtoi, että kaikki tuotaisiin linnaan, mutta Johannes lausui: "tuohon tarvittaisiin monta päivää, sillä onhan niitä äärettömän paljolta, ja vieläpä niin monta saliakkin, mihin net asetettaisiin, ett'ei linnassanne olisi tarpeeksi tilaa." Tästä prinsessan uteliaisuus ja halu niin kiihtyi kiihtymistensä, että hän viimein virkahti: "saata minut tuonne laivahan, tekeepä minun mieleni itse lähteä sinne, katselemaan sinun herrasi tavarastoa."

Aivan mielissänsä uskollinen Johannes prinsessaa nyt saatti laivalle, ja häntä nähdessänsä kuningas havaitsi hänen olevan kuvaa paljoa ihanamman sekä joutui niin ihastuksiinsa, että sydäntä aivan kuoletti. Sitten prinsessa astui laivahan ja kuningas häntä johdatti tuonne sisälle, mutta Johannes jäi kannelle perämiehen viereen ja käski hänen laskea rannasta, kehoittaen: "levitä kaikki purjeet tuulen liehutettaviksi, jotta laiva oikein lentäköhön, ikään-kuin lintu ilmassa." Mutta kuningas prinsessalle tuolla kannen-alustassa näytteli kulta-astiat, jokaista yksitellen, vadit, pikarit, maljat, linnut, metsän-otukset ja nuot kummalliset eläimet. Monta tuntia kului sillä välin, noita kaikkia katseltaessa, eikä prinsessa ihastuksissansa huomannut, että laiva oli kulussa. Viimeiset nähtyänsä kiitti hän kauppiasta ja aikoi lähteä kotia; mutta kannelle ennätettyään hän huomasi, että laiva oli kaukana rannalta aavalla merellä ja täysin purjehin kiisi edellensä. "Voi," huusi hän pelästyneenä, "minä olen petettynä, minua on ryöstetty pois kotoani ja olempa kauppa-miehen valtaan joutunut: kernaammin olisin toki kuollut!" Mutta kuningas tarttui hänen käteensä ja lausui: "enhän ole mikään kauppa-mies, vaan minä olen kuningas sekä yhtä suurta sukua kuin sinäkin, ja syy, miksi viekkaudella sinut hankin haltuhuni, oli ylen-palttinen rakkauteni. Jo ensi kerran, jolloin kuvasi sattui silmiini,

lankesin tainnoksihin maahan." Tämän kuultuansa Kultakaton kuninkaan tytär mieltänsä maltoi, hänen sydämensä muuttui suosiolliseksi ja aivan halusta hän sitten suostui rupeemaan ryöstäjänsä puolisoiksi.

Mutta tapahtuipa, että heidän siinä purjehtiessansa aavan meren aaltoja uskollinen Johannes, kun hän keulassa istui soitellen, näki kolme karnetta lentelevän ilmassa laivan ohitse. Hän silloin soittamasta taukosi ja rupesi kuuntelemaan, mitä nuot keskenänsä haastelivat, sillä hän lintujen kieltä hyvin ymmärsi. Yksi roikkuen lausui: "katsokaappa, tuossa hän kotihinsa kuljettaa Kultakaton kuninkaan tytärtä." "Niimpä niinkin," vastasi toinen, "mutta eihän tuo vielä ole prinsessaa omaksensa saanut." Siihen sanoi kolmas: "ompa hän kuitenkin jo hänen vallasansa; tuossa hän hänen rinnallansa istuu laivassa." Silloin ensimmäinen taas rupesi puhumaan ja huusi: "mitäpä tuosta vielä apua! kun he maalle astuvat, tulee ruskea hevonen juosten häntä vastahan; silloin kuningas tahtoo nousta sen selkään ja, jos hän tuon tekee, on hevonen ylös ilmahan kiitävä ja hänet sinne vievä mennessänsä, eikä hän sitten ikänänsä enään saa nähdä neitostansa." Sanoipa siihen toinen: "eikö pelastumisen keinoa mitään?" "Ompa vainen." kuului vastaus, "jos joku muu vilppaasti selkään hyppää, sieppaa vyöltänsä pistuolin ja sillä ampuu hevosen kuoliaksi, on nuori kuningas pelastettu. Mutta kukapa tuon tietää! ja jos joku sen tietäisi ja ilmoittaisi kuninkaalle, on hän polvista alkain aina varpaihin asti muuttuva kiveksi." Tuohon nyt toinen takasi: "tiedänhän minä vielä muutakin; vaikka hevonen tapettaisiinkin, eipä nuorelle kuninkaalle kuitenkaan ole hänen morsiantansa sallittu. Kun he yhdessä linnaan saapuvat on siellä maljassa sulhas-paita, joka näyttää ikään-kuin kullasta ja hopeasta kudotulta, mutta ompa se paljasta tuli-kiveä ja pikiä; jos hän tuon pukee yllensä, polttaa se hänet ihan poroksi." Lausui silloin kolmas: "eikö siis tuosta mitenkään käy pelastuminen?" "Kyllä vainen," vastasi toinen, "jos joku kintahat kädessä kaappaa paidan ja viskaa sen tuleen poroksi palamaan, on nuori kuningas pelastettu. Mutta mitähän tuosta sen parempaa! joka sen tietää ja hänelle ilmoittaa, hän polvista muuttuu sydämmeen saakka kiveksi." Siihen sitten lisäsi kolmas: "minäpä vielä enemmän tiedän! vaikka, sulhas-paita poltettaisiinkin, ei nuori kuningas kuitenkaan vielä ole morsiantansa saanut omaksensa; kun vihkimisen perästä, tanssin aljettua kuninkaan nuori puoliso tanssata tipsuttelee, on hän yht'äkkiä vaaleneva ja ikään-kuin hengetönnä lankeava laattialle; jos ei siinä silloin kukaan häntä nosta laattialta ja ime hänen rinnastansa kolmea pisaraa verta sekä sitten sylje niitä suustansa, on hän kuoleva. Mutta jos joku, joka tuon ehkä tietänee, sen vain ilmaisee, muuttuu hänen koko ruumiinsa kiveksi kiireestä kanta-päihin." Tämän keskenään haasteltuansa, lensivät kaarneet edelleen ja uskollinen Johannes oli hyvin ymmärtänyt kaiken, mutta siitä hetkestä muuttui hän harva-puheiseksi ja murheelliseksi sillä jos hän herraltansa pitäisi salassa, mitä oli kuullut, joutuisi tuo kovan onnen kourihin, mutta jos hän tietonsa hänelle ilmoittaisi, täytyisi hänen heittää oma henkensä kuolemalle alttiiksi. Viimein hän sanoi itseksensä: "herrani tahdon minä pelastaa, vaikkapa siten itse perisinkin perikadon."

Heidän päästyänsä maihin sitten kävikin, kuten kaarneet olivat ennustaneet, sillä täyttä laukkaa tuli heitä vastahan juosten muhkea, ruskean-karvainen hevonen. "Noh oivallista onnea!" kuningas lausui, "tuohan on minun vievä linnaani," ja aikoi nousta sen selkähän, mutta ennen häntä ennättäen uskollinen Johannes ratsahille hypähti, veti vyöltään pistuolinsa ja ampui hevosen kuoliaksi. Silloin muut palveliat, jotka uskollista Johannesta kadehtivat, huusivat kuninkaalle: "hyi hävytöntä, joka tappoi tuon kauniin orihin, jonka selässä kuninkaan olisi sopinut linnaansa ratsastaa!" Mutta kuningas vastasi: "olkaa vaiti älkättekä häntä moittiko! hän on Johannes uskollisimpani! kukapa tietää, mitä hyvää tuosta." Sitten he kaikki menivät linnaan, ja olipa siellä salissa malja sekä maljassa sulhas-paita, joka näytti olevan kullasta, ja hopeasta kudottuna. Nuori kuningas nyt astui lähemmäksi, siihen käsin kajotaksensa, mutta uskollinen Johannes hänen työnsi pois tieltä, pisti kintahat käteensä, sieppasi paidan ja viskasi sen tulehen poroksi palamaan. Muut palveliat taas rupesivat nurisemaan ja sanoivat: "katsokaappa! johan tuo kuninkaan sulhas-paidan poltti." Mutta, nuori kuningas lausui: "kuka maar tietää, mitähän hyvää siitä minulle; laskekaa hänet rauhaan, hän on minun uskollinen Johannekseni." Sitten vietettiin häät: tanssi alkoi ja myöskin morsian meni joukkoon. Uskollinen

Johannes nyt oli varuillansa, tarkasti katsellen hänen kasvojansa. Yht'äkkiä morsian vaaleni ja lankesi ikään-kuin kuolleena laattialle. Johannes silloin kiiruimman kautta riensi hänen luoksensa, nosti hänet syliinsä ja kantoi toiseen huonehesen, jonnekka hän hänen lasi makaamaan, lankesi sitten polvillensa, imi hänen oikean-puolisesta rinnastansa kolme veri-pisaraa sekä sylki net suustansa. Kohta morsian taas rupesi hengittämään ja virkosi entisellensä, mutta nuori kuningas, joka tämän oli nähnyt eikä käsittänyt, miksi uskollinen Johannes oli näin menetellyt, suuttui kovasti ja huusi: "viskatkaa hänet vanki-huonehesen!" Seuraavana aamuna tuomittiin uskollinen Johannes ja vietiin hirtettäväksi. Kun hän nyt tuolla ylhäällä seisoj ja tuomio oli toimehen pantava, puhui hän: "ompa tavallista, että jokainen hengiltä tuomittu saapi ennen kuolemaansa vielä kerran puhua; suotaneenko minullekin tuota armoa?" "Kyllä," vastasi kuningas, "olkoon se sinulle sallittuna." Silloin sanoi Johannes: "syyttömästi on minua tuomittu ja aina olen uskollinen ollut," sekä kertoi sitten, miten hän merellä oli kaarnehien keskustelun kuullut, sekä että hän herraansa pelastaakseen oli kaiken tuon tehnyt. Nytpä kuningas huutamaan: "oi Johannes uskollisimani! armoa, armoa! tuokaa hänet alas!" Mutta viimeisen sanansa sanottuaan oli uskollinen Johannes mennyt hengettömäksi ja muuttunut kiveksi.

Tätä kovasti suri kuningas ja hänen puolionsa, ja kuningas lausui: "voi miten pahasti olen hänen jaloa uskollisuuttansa palkinnut," sekä tuotti makuu-huonehesensa ja pystytti vuoteensa viereen kiveksi muuttuneen ystävänsä. Aina kun siihen hänen silmänsä saattui, rupesi hän itkemään ja huo'ahti: "voi jospa vain voisin sinut vielä saada taas henkiin, sinä Johannes uskollisemmani!" Kuluihan sitten aikaa kotvasen, jopa synnytti kuninkaan puoliso kaksoiset, kaksi pikku poikaista, jotka kauniisti kasvoivat vanhempiensa iloksi. Kerran kun kuninkaan puoliso oli kirkossa ja molemmat lapsukaiset istuivat isänsä vieressä leikitellen, katsahti tämä taas surullisena kivi-patsahan puoleen ja lausui huo'aten: "oi jospa sinut, Johannes uskollisimani, vain voisin taas muuttaa eläväksi!" Silloin kivi puhkesi puhumaan ja vastasi: "voitpa kylläkin minut henkiin herättää, jos vain annat alttiiksi mitä sinulla on rakkahinta." Nytpä huudahti kuningas: "kaikki, mitä minulla on mailmassa, tahdon mielelläni uhrata sinun hyväksesi." Kivi vieläkin pakisi: "jos omalla kädellä hakkaat molemmilta lapsiltasi pään ja minua voitelet heidän verellensä, olen minä taas elämään virkoava." Kuningas nyt kyllä kovasti pelästyi kuullessansa, että hänen tulisi omalla kädellään tappaa nuot rakkahat lapsukaisensa, mutta muistaen Johanneksen vilpitöntä rehellisyyttä sekä miten tuo uskollisin palvelia oli hänen hyväkseen heittänyt henkensä, paljasti hän miekkansa ja hakkasi omalla kädellensä pojilta pään poikki. Ja kun hän sitten heidän verellensä oli kiven voidellut, palasi siihen henki, ja uskollinen Johannes taas seisoj tervehenä hänen edessänsä. Mutta tämä kuninkaalle lausui: "sinun uskollisuutesi ei ole palkitsemata jäävä," otti lasten päät, asetti net paikoillehen ja voiteli haavat heidän verellensä; siitä lapset ihan kohta entisellensä paranivat ja juoksentelivat iloisina, ikään-kuin eivät koskaan olisi mitään kovaa koettaneet. Nyt vasta kuningas oli iloissansa ja nähdessään puolionsa tulevan piiloitti hän uskollisen Johanneksen sekä molemmat lapsensa isoon kaappihin. Kun tämä sitten huonehesen astui, kysyi kuningas: "oletko kirkossa rukoillut?" "Olempa kyllä," vastasi puoliso, "mutta yhä ehtimiseen olen muistellut uskollista Johannesta, joka meidän tähtemme onnettomaksi joutui." Silloin sanoi kuningas: "rakas vaimoni, me voimme hänet henkiin herättää, mutta molempain pikku poikaistemme hengen hinnalla, heidät meidän täytyy heittää uhriksi." Nytpä kuningatar vaaleni ja hänen sydäntänsä vavahutti, mutta hän vastasi kuitenkin: "hänen suuren uskollisuutensa tähden ompi tuo meidän velvollisuutemme." Tämä kuningasta oikein ihastutti, että hänen puolionsa oli samaa mieltä, kuin mitä hän itsekin oli ollut; hän nyt riensi kaappia avaamaan, lasi sieltä esille lapset ja uskollisen Johanneksen sekä virkkoi: "kiitos olkoon Jumalan, joka on Johanneksen päästänyt noiduksista ja meille taas lahjoittanut lapsemme," ja kertoi puolisolonsa, miten hän tuo kaikki oli tapahtunut. Sitten he onnellisina elivät edellensä, kunnes heidät vihdoin kuolema korjasi.

6.

Hyvä kauppa

Eräs talonpoika oli lehmänsä vienyt markkinoille ja myynyt sen seitsemästä markasta. Paluumatkallansa hän joutui kulkemaan lammikon ohitse ja kuuli jo kaukaa, mitenkä siellä sammakot kurisivat: "kak, kak, kak, kak." "Mitä mar," hän itseksensä jupisi, "päin mäntyä nuot huutavat: seitsemän markkaa minä sain enkä kahdeksaa." Sitten lammen rannalle ehdittyänsä huusi hän noille: "tehän vasta tyhmiä tomppeleita! eikö teillä tarkempaa tietoa? seitsemän markkaa sain enkä suinkaan kahdeksaa." Sammakot kuitenkin kurisemistansa yhä kurisivat; "kak, kak, kak, kak." "Noh, koskette ota uskoaksenne, kyllä minä teidän nähtenne luen hinnan," ärjäsi ukko, otti rahat taskustansa ja luki nuot seitsemän markkaansa, aina laskein sata penniä markaksi. Sammakot kuitenkin eivät hänen lukemisestansa väliä pitäneet, vaan äänsivät edellensä: "kak, kak, kak, kak," "Vai niin!" huusi kovin suutuksissansa talonpoika, "luuletteko paremmin tietävänne kuin minä? jollette minua usko, niin lukekaa itse," ja viskasi rahat kaikki tuonne vetehen. Siihen hän sitten jäi odottamaan, kunnes lukemisensa saivat suoritetuksi ja antaisivat hänelle rahat takasin, mutta sammakot itse pintaisesti pitivät mielensä, yhä vain kuristen: "kak, kak, kak, kak," eivätkä antaneet rahoja takaisin. Kappaleen aikaa ukko siinä kuitenkin vielä odotteli, kunnes ilta joutui ja hänen täytyi kotia lähteä, mutta silloimpa hän sammakoita oikein pahan päiväisesti parhaamahan, huutaen ihan raivoissansa: "te rapakon-kulaajat, te pölkkypäät, te mulko-silmät, kyllähän suurisuisia olette ja osaatte senkin semmoista ääntä laskea, että oikein korvia särkee, mutta eipä teissä näy seitsemän markan lukiaa olevan; luuletteko minua haluttavan seisoskella täällä siksi, kuin viho viimeinkin tuo työ teiltä valmistuu?" Tämän sanottuansa läksi hän tiehensä, mutta sammakot hänen perästänsä yhä huutaa kurisivat: "kak, kak, kak, kak;" tuopa häntä vasta harmitti ja vielä vihoissansa hän vihdoinkin ennätti kotia.

Jonkusenkin ajan kuluttua osti ukko taas itsellensä lehmän, tappoi sen sekä laski, että, jos kävisi lihat hyvin kaupoiksi, niistä pianikin karttuisi molempain lehmäin hinta, jotenka vuota hänelle jäisi kaupanpäälliseksi. Kun hän sitten lihoimensa kaupungin edustalle ennätti, oli siinä portin suussa suuri parvi koiria, iso susi-koira etumaisena; tämä kohta lihaa kohden juoksi ja nuuskieli sitä, haukkuen: "vou, vou, vou, vou." Mutta kosk'ei tuo ensinkään näyttänyt aikovansa lakata, sanoi sille talonpoika: "kyllähän hyvinkin yskän ymmärrän, sinä siinä vou'tas laskettelet, koska lihan-haju sieramias kutittelee, mutta hupsu maar sitten olisinkin, jos sinulle lihat antaisin." Koira ei muuta vastausta laskenut kuin "vou, vou." "Lupaatko, ett'et noita syö suuhus, ja takaatko kumppaneitas?" "Vou, vou," sanoi koira. "No koskas sitä siinä vakuuttelet, olkoompaa sitten menneeksi, tuossa lihat; kyllä sinun hyvinkin tunnen ja tiedänhän myös, kenenkä palveluksessa olet. Mutta pane se mielehes: rahani pitää minun saaman ennen kolmen päivän kuluttua, sopiihan sinun kyllä tuoda net minulle kotihini." Sitten hän kuormansa purkasi ja palasi kotia, mutta koirat hyökkäsivät lihan kimppuun, kovasti haukkuen: "vou, vou." Talonpoika, kun tämän vielä kaukaa kuuli, mutisi itseksensä: "siinä nyt kyllä kaikin laskette vou'tanne, mutta tuo isonen – se takaus-miehenä pysyy."

Kun oli kolme päivää kulunut, ajatteli ukko: "tänä iltanahan helisee hopeat taskussani," ja oli varsin hyvillä mielin. Mutta eihän ketään kuulunutkaan maksamaan. "Eipä nyt enään ole kenehenkään luottamista," hän jupisi, ja viimein mielen-maltilta häneltä tuiki loppui, hän meni kaupunkiin teurastajan luoksi ja vaati rahansa. Teurastaja luuli hänen leikkiä laskevan, mutta talonpoika vakuutti: "pila sikseen, minä tahdon rahani; onhan tuo iso koira kolme päivää sitten tuonut teille tänne kotia kokonaisen tapetun lehmän." Silloin teurastaja vihastui, sieppasi luudan-varren ja ajoi hänen ulos. "Maltappas," huusi talonpoika, "onhan vielä oikeutta mailmassa," ja meni suorastaan kuninkaalliseen linnaan sekä pyysi hallitsian puheille päästäksensä. Hän sitten vietiin kuninkaan luoksi, joka siinä istui tyttärinensä ja kysäsi, mitä vääryyttä ukko oli kärsinyt. "Voi," tämä valitti,

"sammakot ja koirat ovat tavarani vieneet ja teurastaja on net minulle maksanut kepillänsä," sekä kertoi lavealta, miten tuo oli tapahtunut. Tuosta kuninkaan tytär rupesi ääneensä nauramaan, ja kuningas nyt talonpojalle lausui: "empä toki saata myöntää sinun olevan oikeassa, mutta sen sijasta olet tyttärenti saava vaimoksesi; hän ei iki-päivinänsä vielä ole mitään nauranut ennen, kuin vasta äsken sinua, ja minä olen luvannut tyttärenti sille, joka hänen saisi nauramaan. Kyllä sinun sopii onneas kiittää." "Voi, voi," vastasi ukko, "empä minä hänestä suinkaan huoli; minulla on kotonani vain yksi ainoa vaimo, mutta onhan siinäkin jo liiaksi; aina, kun tulen kotia, tuntuu mielestäni, ikään-kuin noita olisi yksi joka nurkassa," Tästä kuningas kovasti suuttui ja ärjäsi: "mitäs siinä latelet, pahanpäiväinen lurjus!" "Armollinen kuningas," ännkäsi talonpoika, "mitähän härästä muuta ottaa, kuin naudan-lihaa." "Maltas," vastasi kuningas, "sinä olet toisellaisen palkan saava. Lähde nyt tiehes, mutta palaa tänne kolmen päivän päästä, silloin sinulle viisisataa täydelleen suoritetaan."

Kun sitten talonpoika oli ovesta ulos ennättänyt, sanoi hänelle vartia: "sinähän olet kuninkaan-tyttären saanut nauramaan ja siitä varmaankin lienet kelpo palkan perinyt," "Niimpä kyllä." ukko vastasi, "viisisataa minulle maksetaan." "Kuuleppas," sanoi sotamies, "anna minullekin siitä vähäsen; mitäs sinä noin paljolla kullalla!" "No niin," lausui talonpoika, "koska pyydät, sopiihan sinun saada kaksisataa, mene vain kolmen päivän päästä kuninkaan luoksi ja ilmoita, että nuot sinulle luettakoon." Siinä lähistössä silloin osasi eräs Juutalainen seisoa sekä kuuli keskustelun; tämä sitten juoksi talonpojan perään, otti häntä takista kiinni ja saneli: "oi ihmeen ihmettä, mikä onnen lempimä te olette! minä net teille tahdon vaihtaa, tahdompa pieniksi rahoiksi rikkoa, sillä mitäpä noista kovista markoista!" "Olkoon niinkin, Juutalais-rahjus." vastasi talonpoika, "kolmesataa saat, mutta anna sinä minulle kohta pientä rahaa, kolmen päivän päästä on kuningas sinulle maksava." Iloissansa voitostaan Juutalainen hänelle kohta antoi tuon summan penni-pahasia, jotka olivat niin vajaa-arvoisia, että kaksi täysi-arvoista vastasi kolme sellaista. Kun sitten kolme päivää oli kulunut, meni talonpoika, kuten oli käsketty, taas kuninkaan luoksi. "Riisukaa takki hänen yltänsä," kuningas komensi, "hän nyt saakoon nuot viisisataansa." "Voi harmia," sanoi siihen ukko, "net eivät enään tule minulle; kaksisataa olen vartialle lahjoittanut ja kolmesataa on Juutalainen minulta saanut vaihto-kaupassa, oikeastaan ei minun siis enään tule saada mitään." Samassa sotamies ja Juutalainen astuivat huonehesen, pyysivät saadaksensa, mitä talonpoika oli heille luvannut, ja saivatkin selkähänsä täyden määrän. Sotamies kärsivällisesti tämän saunan kesti, sillä hän jo ennallaan tiesi, miltä se maistui, mutta Juutalainen vaikeasti valitti: "voi, voi minua onnetonta! tämmöisetkö siis nuot metalli-markat?" Kuningas ei saattanut olla talonpoikaa nauramata, ja kun kaikki hänen vihansa viimein oli haihtunut, sanoi hän: "koska jo olet palkkas hukannut ennen, kuin siitä olet hiukkaakaan saanut, tahdon sinulle hankkia korvausta; mene aartehistooni ja ota itselles sieltä rahaa mielin määrin." Tuota ei ukolle tarvinnut kahdesti sanoa, vaan tämä piankin ajoi isot taskunsa rahaa täpo täyteen. Sitten hän ravintolaan riensi ja rupesi rahojansa lukemaan. Juutalainen oli hänen peräänsä sinne hiipinyt ja kuuli, miten hän siellä yksin mutisi itseksensä: "nyt maar tuo kuningas veijari kuitenkin on minun pettänyt! olisipa hänen sopinut itse antaa minulle rahat, niin tietäisin varmaan, paljoko niitä on minulla; mitenkähän minun nyt on mahdollinen tietää, olenko taskuihini pistänyt, mitä minun oikeastaan tuli saada." "Hyi hirveätä!" jupisi itseksään Juutalainen, "tuo armollista Herraamme moittii, minä riennän sitä ilmoittamaan, tästä työstäni varmaankin olen palkan perivä ja häntä vielä kaupan-päällisiksi rangaistaan." Saatuansa sitten kuulla, mitä talonpoika oli sanonut, kuningas ihan silmittömäksi suuttui ja käski Juutalaisen mennä noutamaan linnahan tuota mies parkaa. Juutalainen nyt juoksemaan ukolle ilmoittamahan: "teidän pitää Herra Kuninkaan luoksi heti kohta rientämän!" "Paremmihan minä ymmärrän, mikä on sopivaa", vastasi talonpoika, "ensin itselleni uuden takin toimitan; luuletkos, että semmoinen mies, jolla on taskut rahaa täynnänsä, astuisi vanhassa rääsytakissa kuninkaan etehen." Kun sitten Juutalainen huomasi, ett'ei ukko ennen toista takkia saatuansa lähtisi liikkeelle, ja koska hän pelkäsi, että, jos sillä välin kuninkaan viha lauhtuisi, häneltä ehkä menisi palkka sekä ukolta rangaistus, tokasi hän sanomaan: "täksi vähäksi aikaa minä teille sulasta ystävydestä kaunihiin takin lainaan; tekeehän ihminen vaikka mitä lähimmäisensä mieliksi!" Tähän talonpoika

suostui, otti Juutalaiselta takin ja meni hänen kanssansa linnaan. Siellä sitten kuningas ukkoa nuhteli niistä pahoista sanoista, mitä Juutalainen oli ilmoittanut hänen lausunehen. "Armollinen kuninkaani," vastasi talonpoika, "mitä ikänänsä Juutalainen virkahtaneekin, ainahan se valetta, semmoinen ei saa suustansa ainoatakaan totta sanaa; tuokin mies tuossa kehtaa väittää, että minulla on ylläni hänen takkinsa." "Mitähän tämä tietää," huusi Juutalainen, "ompa takki minun, minähän sen sulasta ystävyyydestä hänelle lainasin, jotta hän saattaisi kuninkaansa eteen astua!" Tämän kuultuansa kuningas lausui: "jommankumman tuo on pettänyt, joko minun taikka talonpojan," ja käski maksaa hänelle lisäksi vielä muutaman kovan markan; mutta talonpoika läksi kotia hyvä takki yllä ja kelpo kultaa taskut täynnänsä sekä mutisi mennessänsä: "tämän kerran minä kuitenkin oikein osasin."

7.

Kaksitoista veljestä

Oli muinoin kuningas puolisoinsa, jotka elivät keskinäisessä sovussa ja joilla oli kaksitoista lasta, mutta paljaita poikia. Kerran hän lausui puolisolensa: "jos kolmastoista lapsi, jonka ehkä synnyttät, on oleva tyttö, pitää poikiemme kuolla kaikkien, jotta tyttarellemme karttuisi rikkautta ja hän yksinänsä tulisi perimään valtakuntaamme." Kuningas sitten teetti kaksitoista ruumiin-arkkua, jotka täytettiin höylä-lastuilla ja joihin jokaisehen laskettiin käärinliinat, panetti arkut erähäsen tupaan lukun taakse, antoi puolisolensa avaimen sekä kielsi häntä tätä asiaa ilmoittamasta kenellekkään.

Mutta äiti nyt päivät pitkät istui murehtien. Tämän huomasi hänen nuorin poikansa, jolle hän raamatusta oli valinnut Benjamin nimeksi ja joka aina oleskeli äitinsä tykönä, sekä kysyi: "armas äitiseni, miksi noin murheellinen olet?" "Lapsi kultaseni," tämä vastasi, "tuota en tohdi sinulle sanoa." Mutta poika ei antanut hänelle hengen rauhaa, ennen-kuin hän viimein avasi tuvan oven ja näytti nuot kaksitoista höylä-lastuilla jo täytettyä arkkua. Siinä hän sitten lausui: "Benjamin rakkahimpani, nämät arkut on isäsi teettänyt sinua ja sinun yhtätoista veljeäs varten, sillä jos minä tyttären synnyttän, joudutte kaikki tapettaviksi, ja teidän ruumiinne tuonne arkkuihin pannaan, hautahan kätkettäväiksi." Ja koska hän puhuessansa hyrähti itkemään, lohdutti häntä poika sanoen: "älä itke, äiti kulta, me kyllä pääsemme pelastumaan, pakohon kun pyrimme." Tähän kuninkaan puoliso vastasi: "lähde sinä kaikin veljinesi tuonne metsään, ja yksi teistä aina istukoon pisimmän puun latvassa vahtina sekä katsokoon tarkasti, näkyykö mitään linnan tornista. Jos minä pojan synnyttän, pystytän valkoisen lipun, ja silloin kyllä arvaatte palata kotia, mutta jos tyttären synnyttän, pistän akkunasta punaisen lipun; silloin paetkaatte kiiruimman kautta ja Jumala teitä armollisesti suojelkohon. Joka yö olen vuoteeltani nouseva ja rukoileva teidän puolestanne, talvella, että valkean ääreen pääsisitte teitänne lämmittelemään, ja kesällä, ett'ei teitä helle näännyttäisi."

Kun hän sitten oli poikiansa siunannut, läksivät nämät metsähän. Vuorotellen he siinä vahtia pitivät, istuen korkealle kohoavan tammen latvassa, ja sieltä tarkasti katsellen linnaa kohden. Kun yhdentoista vuorokauden kuluttua Benjamin siinä istui vuorostansa, näki hän lipun nostettavan, mutta eipä luo ollutkaan valkoinen, vaan punaisena tuolla veri-lippu liehui ilmoittaen, että kuolema heitä kaikkia uhkasi. Tämän kuultuansa veljekset kovasti vihastuen huudahtivat: "meidänkö sitten tulisi tyttö raiskan tähden kuolla! vannokaamme kosta! milloinkapa vain tapaamme jonkun tytön, on toden tottakin hänen sydän-verensä vuotava."

Sitten he menivät edemmäksi metsähän ja löysivät, missä salo synkinnä, pikkuisen lumotun huoneen, joka siinä työpö tyhjänä seiso. Silloin veljekset lausivat: "tänne tahdomme jäädä asumaan, ja sinä Benjamin, joka olet nuorin ja vähäväkisin – sinun tulee pysyä kotona hoitamassa talouttamme, me muut käymme ruokaa toimittamassa." Sitten läksivät metsälle ja ampuivat jäniksiä, metsäkauriita, lintuja, pikku kyyhkysiä sekä mitä muuta syötävää oli ammuttavissa; saaliinsa kantoivat kotia ja Benjamin siitä ruokaa valmisti heidän nautittavaksensa. Näin nyt yhdessä elivät siinä pikku tuvassansa kymmenen vuotta, eikä heistä aika pitkäksi käynyt, vaan pian vuodet edellehen vyörivät.

Tuo pikku tyttönen, jonka heidän äitinsä, kuninkaan puoliso, oli synnyttänyt, oli sillä välin kasvanut hellä-sydämmiseksi, kauniin-näköiseksi neitoseksi, ja kulta-tähtinen kimalteli hänen otsallansa. Kerran isoa pyykkiä pestäissä huomasi hän kaksitoista miehen-paitaa ja kysyi äidiltänsä: "kenenkä ovat nuot kaksitoista paitaa, sillä isälle ne varmaankin ovat liian pieniä?" Raskaasti huo'aten tämä tähän vastasi: "rakas lapseni, sinulla oli kaksitoista veljeä, nuot heidän paitojansa." Sanoi siihen tyttö: "missä nyt ovat veljeni, en ole ikänäni heistä ennen kuullut puhuttavan." Äiti tuohon lausui: "yksin Jumala tiesi, missä lienevät; maailman maita he ovat kiertelemässä." Sitten otti hän kanssansa tytön, avasi kamarin oven ja näytti hänelle nuot kaksitoista ruumiin-arkkua höylä-lastuineen käärin-

liinoineen. "Nämät arkut," puhui hän, "olivat sinun veljiäsi varten määrättyjä, mutta he salaa pakenivat pois kotoa, jo ennen-kuin sinä synnyit," sekä kertoi sitten, mitenkä tuo kaikki oli tapahtunut. Silloin sanoi tyttö: "älä itke, armas äitiseni, minä lähden veljiäni hakemaan."

Nyt tyttö otti nuot kaksitoista paitaa ja läksi suoraa päätä tuonne isohon metsään. Koko päivän hän eteen-päin käveli ja ehti illalla jo mainittuun lumottuhun tupaan. Sinne hän sitten astui sisälle ja tapasi tuvassa nuorukaisen, joka kysyi: "mistäs tulet ja mihinkä ai'ot?" sekä ihmetellen ihaeli hänen ihanuuttansa, hänen kuninkaallisia vaateitansa sekä sitä kulta-tähtistä, joka hänen otsallansa kirkaasti kimalteli. Silloin tyttö vastasi: "minä olen kuninkaan-tytär, joka haen kahtatoista veljeäni, ja ai'ompa kulkea vaikka niin kauas, kuin taivaan sini-lakea kestää, kunnes heidät viimein löydän." Hän myöskin näytti nuot kaksitoista paitaa, jotka olivat heidän ollehet. Nytpä Benjamin hänen tiesi sisareksensa ja lausui: "minä olen Benjamin, sinun nuorin veljesi." Tyttö silloin ilosta itkemähän ja samoin myöskin Benjamin, ja suudellen he siinä toisiansa syleilivät. Mutta sitten sanoi Benjamin: "vielä kuitenkin on paha temppu edessä, me olemme päättäneet kuoleman omaksi jokaisen tytön, minkä vaan tapaamme, koska meidän on tyttösen tähden täyttynyt luopua kuninkuudestamme." Tähän tyttö vastasi: "minä mielelläni olen valmis kuolemaan, jos vain tiedän siten pelastavani minun kaksitoista veljeäni." "Eipä niinkään," tuohon poika virkkoi, "sinä et suinkaan ole kuoleman kourihin joutuva, pistäy vain tuonne astian alle piilohon, ja kun veljeni tulevat, kyllähän minä sinun piankin tästä pulasta päästän." Niimpä tyttö myös tekikin; ja yön lähestyessä nuot yksitoista palasi metsästys-retkeltään, ja ruoka pöydällä höyryeli valmihina. Siinä sitten syömässä istuessaan kysyivät Benjamin'ilta: "mitä uutta kuuluu?" Tämä tuohon tokasi: "ettekö te mitään tiedä?" "Emme," vastasi toiset. Siihen sanoi Benjamin: "te olette metsässä olleet ja minä täällä kotona, mutta tiedämpä kuitenkin enemmän kuin te." "No jutteleppas sitten meillekin," he huusivat. Hän vastasi: "lupaatteko ensin, ett'ette tapa ensimmäistä tyttöä, joka etehenne sattuu?" "Kyllä," he kaikin huusivat, "hän on armon saava, kerro sinä vain." Benjamin silloin sanoi: "meidän sisaremme on täällä," sekä nostatti tuota astiaa, ja sieltä astui esille kuninkaan-tytär kuninkaallisessa pu'ussansa, kulta-tähtinen otsalla, ihanan hempeänä ja suloisena. Nytpä kaikki ilosta ihastuivat, suutelivat ja hyväilivät sisartansa sekä osoittivat hänelle sydämmellisintä rakkautta.

Tyttö sitten aina jäi Benjaminin kumppaniksi kotia ja auttoi häntä hänen toimissansa. Veljeksistä yksitoista metsiä kiersi kaikellaisia otuksia, metsä-kauriita, jäneksiä, lintuja ja pikku kyyhkysiä pyytämässä, jott'ei heiltä syötävää puuttuisi, ja sisar sekä Benjamin pitivät huolta ruo'an valmistamisesta. Tyttö kävi poltin-puita noutamassa, haki yrtejä kaaliksiksi ja pani padat tulelle, siten asettaen toimensa, että ateria aina oli valmihina, kun nuot yksitoista kotia palasi. Myös muutoinkin hän heidän pikku tupasessansa piti kaikki siivossa sekä laittoi veljillensä sievän puhtahat ja välkkyvän valkoiset vuoteet, ja veljekset aina olivat tyytyväiset, yhä elellen sisarensa kanssa mitä suloisimmassa sovussa.

Kerran molemmat kotolaiset olivat oikein uhkean aterian valmistaneet, ja veljesten palattua kotihin istuivat he kaikin pöydän ääreen, söivät, joivat ja olivat ihan iloissansa, mutta tuon noitien luoman huoneen edustalla oli pieni puutarha, jossa kasvoi kaksitoista lemme-kukkaa; tyttö nyt veljiensä mieli-hyväksi poimi kaikki nuot kukkaset, antaaksensa yhden kullekin, heidän päästyänsä ruo'alta. Mutta tuskin hän kukat oli saanut poimituksi, jopa samassa silmän-räpäyksessä hänen kaksitoista veljeänsä kahdeksitoista kaarneeksi muuttui, jotka puitten latvojen yli kohoten lentää lehahtelivat silmän siintämättömihin, ja huone puutarhoinensa tyhjiin katosi. Sinne nyt tyttö parka yksiksensä jäi jylhään metsähän, ja kun hän ympärilleen katsahti, seisoi siinä hänen vieressänsä vanha vaimo, joka hänelle lausui: "lapseni, mitä olet tehnyt! miksi poimit nuot kaksitoista valkoista kukkaa? net olivat sinun veljesi, jotka nyt ainaiseksi ovat kaarnehiksi muuttuneet." Itkein tyttö kysäsi: "eikö siis enään keinoa mitään, millä heidät saisi pelastetuksi?" "Ei," vastasi akka, "toista ei ole taivaan kannen alla, kuin ainoastansa yksi ainokainen, mutta sepä niin vaikean vaikea, ett'et suinkaan siten voi heitä pelastaa, sillä koko seitsemän vuotta tulee sinun pysyä mykkänä, sinun ei ole lupa puhua eikä

edes naurahtaa, ja jos ainoankaan sanan hiiskahdat ja vain yksikin tunti vielä puuttuu seitsemästä vuodesta, on kaikki turhaa, ja tuo ainoa sana on veljesi viskaava surman suuhun."

Silloin tyttö sydämessänsä ajatteli: "ihan varmaan olen siitä vakuutettu, että minä veljeni vielä pelastan," läksi sitten edemmäksi metsään, haki korkean puun, meni sinne istumaan ja rupesi kehräämään eikä puhunut, eikä myöskään nauranut. Nytpä sittemmin tapahtui, että eräs kuningas kerran kävi siinä metsässä metsästävässä; hänelle oli muassansa iso susi-koira, ja se, kun sattumalta osasi likelle sitä puuta, jonka oksilla tyttö istui, rupesi kohta puun ympäri juoksemaan, kiljuen ja haukkuen. Sinne sitten riensi kuningas ja nähdessänsä tuon ihanan kuninkaan-tyttären, jonka otsalla kulta-tähtinen kimalteli, ihastui hän niin hänen ihanuuteensa, että kysyi tytöltä, suostuisiko tämä rupeemaan hänen puolisoksensa. Tyttö ei mitään vastannut, päättänsä vain nykyä hiukkasen. Silloin kuningas itse kapusi puuhun, toi tyttösen tuolta alas, kantoi hänet hevosensa selkään ja vei hänen kuninkaalliseen linnaan. Siellä sitten riemuisat, loistavat häät pidettiin, mutta morsian ei sanaakaan puhunut eikä koskaan nauranut. Kun tuosta muutamia vuosia olivat tyytyväisinä elleet keskinäisessä sovussa, rupesi kuninkaan äiti, joka oli ilkeän häijy vaimo, panettelemaan nuorta kuninkaanna ja sanoi kuninkaalle: "halvan kerjäläis-tytönhän sinä olet puolisoakses ottanut, kukapa tietää, mitä ilkeitä kujeita hän salaa harjoittelee. Jos hän on mykkä eikä siis saa puhutuksi, sopisipa hänen kuitenkin joskus edes naurahtaa, mutta joka ei naura, häntä vaivaa paha omatunto." Kuningas ensin ei ottanut tuota uskoaksensa, mutta äiti ehtimiseen näitä tämmöisiä lateli sekä syytti kuninkaanna niin paljosta pahasta, että kuningas viimein tuli uskotetuksi ja tuomitsi hänet kuolemaan.

Pihalle nyt iso rovio rakennettiin, hän vietiin roviolle, ja kuningas huonehessansa seisoi akkunan ääressä itku-silmin tuota katsellen, sillä hän vieläkin rakasti puolisoansa hellästi. Mutta kun tämä jo oli paaluhun sidottuna ja puna-kieliset liekit jo nuoleskelivat hänen vaatteitansa, juuri silloin oli noista seitsemästä vuodesta viimeinenkin hetkinen kulunut. Nytpä suhina kuului ilmasta, ja kaksitoista kaarnetta tuli lentäen sekä laskehe alas maata kohden; ja kohta kun jaloin maahan koskivat, net siinä muuttuivat kuninkaannan kahdeksitoista veljeksi, jotka hän nyt oli lumouksista lunastanut. He tempasivat kekäleet toisistaan erillensä, sammuttivat valkean, pelastivat rakkaan sisarensa sekä suutelivat ja syleilivät häntä. Mutta nyt kun hänen kielensä oli sitehistä päässyt ja hän rohkeni puhua, kertoi hän kuninkaalle, miksi oli ollut puhumata ja nauramata. Kuningas maar vasta iloitsi, kuultuansa hänen syyttömäksi, ja keskinäisessä sovussa he sitten kaikin elivät yhdessä, kunnes viimein kuolema heidän päivänsä päätti. Tuo häijyn-ilkeä äiti-puoli jätettiin oikeuden tuomittavaksi sekä pistettiin sitten kiehuvan kuumalla öljyllä ja myrkyllisillä käärmeillä täytettyyn tynnyriin, jossa hän kurjan kuoleman peri palkaksensa.

8. Roisto-väki

Kukko kanalle lausui: "nytpä jo pähkinät valmistuvat; lähtekäämme siis yhdessä ylös vuorelle, jotta kerrankin oikein kuvun täydeltä pähkinöitä saisimme, ennen-kuin orava net kaikki syö suuhunsa." "No niin, lähdetään vain vaikka kohta," vastasi kana, "tuostapa vasta hupainen huvi-retki tulee!" Yhdessä sitten vuorelle menivät, ja koska kaunista ilmaa kesti koko päivän, viipyivät siellä iltaan saakka. Empä nyt tarkoin tiedä, olivatko liiaksi syöneet vai kopeusko heidät oli paisuttanut, mutta niinhän kuitenkin kävi, ettei heitä enään haluttanut jalkaisin tipsutella kotia, vaan rupesipa kukko pähkinän-kuorista pieniä vaunuja tekemään. Kun se sitten oli nuot valmiiksi saanut, meni kana niihin istumaan, sanoen kukolle: "sinunhan nyt sopii hevoseksi ruveta." "No jopa joutavaa jotakin: ennen minä jalka-patikassa yksin tassuttelen kotia, kuin sinua vetää kingottamaan rupean; en maaren, tuohon en suinkaan suostu. Kutsin-laudalle kyllä menen istumaan ja otan kuskiksi ruvetakseni, mutta itse minäkö vetämään? mitäpäs vielä, akkaseni! – eipä tuosta tuumasta iki-päivinä kystä kypsy."

Heidän siinä kinatessansa ankka kotkottaa kaakotteli: "te varas-roistot, kuka teidän käski tulla minun vuorelleni pähkinöitä syömään! malttakaappa vain, kyllähän tuosta saunan saatte!" ja hyökkäsi samassa kukon kimppuhun. Mutta kukko ei ollut arkalasta kotoisin, vaan rupesi ankkaa ankarasti ahdistelemaan ja löylytti sitä kannuksillansa niin pahanpäiväisesti, että se viimein nöyrtyi armoa anomaan sekä mielellänsä suostui rangaistukseksi menemään valjaihän vaunujen eteen. Kukko kutsin-laudalle kiipesi sekä rupesi ajajaksi, ja kelpo kyytiä sitten edelleen kiidettiin, kukon yhä huutaessa: "juokse, riennä, ankkaseni, minkä vain kyntes kestävät!" Kun kappaleen matkaa olivat kulkeneet, kohtasivat kaksi jalkaisin-astuvaa, nuppi-neulan ja silmä-neulan. "Hoi pidättäkää!" nämät huusivat sekä sanoivat sitten: "johan kohta tulee niin pilko pimeä, ett'emme edemmäksi enään osaa askeltakaan, ja ompa maantie kovin lokainen; pyydämme sentähden, sopsisiko meidän päästä vaunuihin vähäksi matkaa; olemme olleet tuolla räätälien ravintolassa, ja oluen ääressä on tullut vähän viivytyksi." Koska olivat laihoja miehiä, jotka eivät isoa tilaa tarvinneet, otti kukko heidät molemmat vaunuihinsa, mutta täytyipä heidän kuitenkin luvata olla kukon ja kanan varpahia tallaamata. Myöhään illalla erään ravintolan kohdalle ennättivät, ja kosk'eivät tahtoneet yöllä kulkea edemmäksi ja ankka, joka ei jaloiltansa muutoinkaan erin kiitettävä ollut, jo rupesi sinne tänne hoipertelemaan, he nyt tuonne poikkesivat. Isäntä kyllä ensin verukkeita vähän veti, väittäen huonehiensa jo olevan vieraita liiaksikin täynnänsä ja ehkäpä itseksensä ajatellen: "eihän noissa ylhäistä herras-väkeä," mutta he makeita sanoja siinä laskivat, luvaten isännälle sen munan, minkä kana oli matkalla muninut, sekä että hän omaksensa saisi ankan, joka jok'ikinen päivä yhden munan munisi, ja hän sitten vihdoin myöntyi laskemaan heitä yöksi talohonsa. Nytpä oikein isostelevaan rupesivat tilaten nautittavaksensa jos jotakin. – Varhain aamulla, kun vasta vähän hämärsi ja kaikki vielä unen helmoissa makasivat, herätti kukko kanasensa, otti munan sekä nokki sen rikki, ja yhdessä siinä sitten sisällön söivät; mutta kuoren heittivät takkaan. Tuosta tipsuttivat silmäneulan luoksi, joka vielä oli nukuksissa, ottivat sitä päästä kiinni ja pistivät sen isännän tuoli-tyynyhyn, mutta nuppineulan hänen pyyhin-liinaansa, sekä lensivät sitten, mitään hiiskumata kanervikon ylitse suoraa päätä matkoihinsa. Ankka, joka mieluummin taivas-alla makasi ja sentähden oli pihalle jäänyt, kuuli heidän lentää lehahtavan pois, hieroi unen silmistänsä, riensi likeiseen purohon sekä läksi uimaan tiehensä; ja nytpä se kyllä pääsi liukkaammin liikkumaan, kuin eilen vaunuja vetäissänsä. Pari tuntia sittemmin isäntä vuoteeltansa nousi, pesi itsensä ja rupesi pyyhin-liinalla silmiänsä pyhkimään, mutta silloin nuppi-neula häntä kasvoihin pisti, piirtäen niihin punaisen piirun toisesta korvasta aina toiseen asti; sitten hän meni kyökkiin piippuansa sytyttämään, mutta tuskin hän takan viereen oli ennättänyt, jopa jo munan-kuoret poukahtivat häntä vasten silmiä. "Noh tänä aamuna vasta kaikki päätäni kohden pyrkii," tiuskasi hän ä'issänsä ja istahti noja-tuoliinsa; mutta vilppaimman vilppaasti hän sieltä taas

pystyhyn hypähti, kovasti kiljahtaen: "ai voi tulimaista!" sillä silmä-neula oli häntä vielä pahemmin pistänyt eikä pistos tällä kertaa päähän sattunut. Nyt hän suuttui silmittömäksi ja rupesi eilen illalla tulleita vieraitansa arvelemaan näitten konnan-koukkujen virittäjäksi sekä riensi heitä hakemaan, mutta he jo kaikki olivat tipo tiessänsä. Isäntä silloin valan vannoi, ett'ei hän ikänänsä enään talohonsa laskisi roisto-väkeä, jotka kyllä osaavat tavaroita suuhunsa sutkia paljoltaankin, mutta jättävät kaikki maksamata ja kiitoksen verosta vielä kaupan-päällisiksi harjoittavat senkin seitsemän koiran-kuria.

9.

Pikku veli ja pikku sisar

Pikku veli tarttui pienen sisarensa kätehen ja virkkoi: "äitimme kuoltua ei meillä enään ole iloista hetkeä ollut; äitipuoli meitä joka päivä pieksee, ja jos häntä lähenemme, potkaisee hän jalallaan meitä tyköönsä. Ruo'aksi ei meille muuta anneta, kuin mitä muilta jääpi kovia leivän-kannikoita, ja parempi koiran tuolla pöydän alla; sille kuitenkin monta kertaa hyväkin palanen viskataan. Mutta voi armahtakoon jos äitipuolemme tämän olisi kuullut! tule pois, lähtekäämme ulos mailmalle." Koko päivän he sitten niittuja, ketoja ja louhikoita samosivat, ja kun satelemaan rupesi, lausui tyttö: "Jumala ja meidän sydämmemme yhdessä itkevät." Illalla tultuaan isohon metsään olivat itkusta, nälästä ja pitkästä matkasta niin uuvuksissansa, että menivät onteloon puuhun istumaan ja nukkuivat sinne.

Seuraavana aamuna heidän herätessänsä oli jo aurinko korkealla ja paistoi lämpimästi puun sisähän. Silloin sanoi veli: "sisarueni, minua kovasti janottaa, jos lähtehen tietäisin, menisin juomaan; ja kuuluupa mielestäni veden lirinää jostakin." Sitten hän nousi sekä otti sisartaan kädestä ja yhdessä he nyt läksivät lähettä hakemaan. Mutta tuo ilkeä äiti-puoli oli noita-akka, joka kylläkin oli huomannut, milloinkin nuot molemmat lapset kotoa karkasivat, sekä hiipinyt heidän perässänsä, salaa, kuten noidat ainakin, ja noitunut kaikki mitä siinä metsässä löytyi lähteitä. Kun sitten lapset liukkaasti kivien välitse lirisävän lähteen löysivät, tahtoi poika juoda siitä, mutta sisar kuuli lirinästä kuiskattavan: "joka minusta juopi, hän muuttuu tiikeriksi, joka minusta juopi, hän muuttuu tiikeriksi." Silloin huusi pieni sisar: "minä rukoilen sinua, veljyeni, elä suinkaan juo, muutoimpa muutut pedoksi, joka on minua raateleva." Veli ei juonut, vaikka häntä kovasti janotti, vaan sanoi: "kyllä odotan, kunnes jonkun muun lähteen löydämme." Kun tuosta vähän matkan päästä toiselle lähteelle tulivat, kuuli sisar sieltä sanottavan: "joka minusta juopi, hän muuttuu sudeksi, joka minusta juopi, hän muuttuu sudeksi," sekä huudahti: "älä juo, veliseni! muutoin muutut sudeksi ja syöt minun suuhusi." Veli ei juonut, vaan vastasi: "suostumpa vieläkin odottamaan, kunnes tulevan lähteen löydämme, mutta siitä minun täytyy juoda, sano mitäs sanot, sillä jano minua aivan hirveästi vaivaa." Ja kun sitten saapuivat kolmannelle lähteelle, kuuli sisar sieltä suhisevan: "joka minusta juopi, hän muuttuu metsä-kauriiksi, joka minusta juopi, hän muuttuu metsä-kauriiksi." Pikku sisar silloin lausui: "oi veljyeni, hartahasti sinua rukoilen, älä juo, muutoinhan sinä metsä-kauriiksi muutut ja juokset minun luotani pois." Mutta veli oli lähteen reunalle kohta laskenut polvillensa, kumartunut alas-päin sekä juonut sen vettä, ja heti kun ensi tipat olivat hänen huuliansa kasteleet, hän siinä metsä-kauriiksi muuttuneena makasi.

Nyt pikku sisar noiduttua veli-parkaansa itki, ja itkipä myöskin metsä-kauris, surullisena maaten hänen vieressänsä. Viimein tyttönen virkahti: "älä sure, kauris kultaseni, minä en ikänäni sinusta luovu." Sitten päästi hän kultaisen polustimensa sekä pani sen kauriin kaulahan, nykki itselleen kahiloita ja punoi niistä notkean nuoran. Tämän hän polustimehen satoi ja rupesi siitä pikku eläintänsä taluttamaan, astuen yhä edemmäksi metsään. Kovin kau'an käytyänsä saapuivat viimein pienen huoneen edustalle; tyttö sinne sisälle vilkahti, ja koska se oli tyhjä, ajatteli hän: "tänne meidän sopii jäädä asumaan." Sitten hän kävi lehtiä ja sammalia noutamassa, teki niistä kauris-kullallensa pehmeän vuoteen, kokosi joka aamu itselleen metsästä juuria, marjoja sekä pähkinöitä ja toi kauriille hienoa ruohoa; tätä tämä söi hänen kädestänsä ja hyppiä poukkuroitsi iloissaan hänen ympärillensä. Iltasin kun tyttö väsyneenä kalpasi lepoa, hän ehtoo-rukouksensa luettuaan nojasi päänsä kauriin selkää vasten ja nukkui tälle tyynyllensä suloiseen unehen. Ja jos veljellä vain olisi hänen ihmis-muotonsa vielä ollut, olisivat he siellä viettäneet mitä ihaninta elämää.

Jonkun aikaa he siinä sitten korvessa elivät yksinänsä. Mutta kerrampa tuon maan kuningas kävi metsästys-retkellä samassa metsässä. Silloin kaikui puitten välistä torvien toivotukset, koirien haukunta sekä metsästäjain iloiset huudot, ja kun kauris tuon kuuli, rupesi sitä kovasti haluttamaan

sinne joukkohon. "Voi sisarueni," se lausui, "laske minut tuonne metsään, en saata enään mieltäni mitenkään malttaa," sekä rukoili yhä rukoilemistansa, kunnes sisar viimein suostui. "Mutta," lisäsi hän, "pala illalla tänne takaisin luokseni, oven pidän teljettynä, ett'ei noita hurjia metsästäjiä sisälle pääsisi; ja jotta sinun tuntisin, koputa sinä ovea ja sano: 'sisarueni, laske minut huonehesen,' sillä jollet lausu näitä sanoja, minä en aukaise." Nyt kauris huoneesta riensi, ja hyvä, hupainen sen oli ollaksensa tuolla ulkona. Kuningas ja hänen metsästäjä-kumppaninsa sattuiivat näkemään tuota somaa otusta sekä rupesivat tätä takaa ajamaan, mutta eipä sitä käyntykään saavuttaminen, ja juuri kun luulivat jo saavuttamaisillaan olevansa, hypähti se pensaston toiselle puolelle ja katosi sinne. Pimeän tultua juoksi se kotia ja koputti ovea, sanoen: "sisar kultaseni, laske minut huonehesen." Silloin pieni ovi avattiin ja nytpä kauris tupaseen hyppäsi sekä lepäsi sitten vaivoistaan vuoteellansa koko yön. Seuraavana aamuna alkoi jahti uudestaan, ja kun kauris taas kuuli torvien äänen sekä metsästäjään "hoi! hoi!" huutoja, se ei enään tuvassa viihtynyt vaan sanoi: "laske minut täältä, sisar kultaseni, minun täytyy päästä tuonne ulos." Sisar sille viimein oven avasi lausuen: "mutta illalla pitää sinun taas oleman täällä ja sanoman tunnus-sanat." Nähtyänsä jälleen tuon pikku kaurihin, jonka kaulassa kultanauhanen kiilsi, kuningas ja hänen metsästäjä-kumppaninsa kaikki rupesivat sitä takaa ajamaan, mutta se heidän saavutettavaksensa oli liian nopea ja vikkela. Tätä sitten kesti kaiken päivää, kunnes metsästäjät vihdoinkin saivat sen saarretuksi, ja joku sitä jalkaan haavoitti hiukkasen, josta se rupesi nilkuttamaan ja verkalleen juoksi tiehensä. Silloin yksi metsästäjistä hiipi sen perästä aina tuon pikku tupasen edustalle saakka ja kuuli, mitenkä kauris huusi: "laske, sisarueni, minut sisälle," sekä näki oven sille avattavan ja sitten kohta taas suljettavan. Metsästäjä tuon kaikki pani mielehensä, riensi kuninkaan luoksi sekä kertoi hänelle, mitä kaikkia hän oli nähnyt ja kuullut. Silloin sanoi kuningas: "huomenna metsästystä vielä jatketaan."

Mutta sisar kovasti pelästyivät nähdessänsä kauriin haavoitetuksi. Hän pesi veren pois, levitti yrttejä haavan päälle ja lausui: "pane maata vuoteelles, rakas kauriiseni, jotta taas paranisit." Mutta haava oli niin mitättömän pieni, ett'ei kauris seuraavana aamuna siitä enään ollut millänsäkkään. Ja kun tuolta ulkoa taas kuului jahti-iloa, se virkahti: "empä saa enään mieltäni maltetuksi, minun sinne täytyy mennä mukahan; eihän minua kukaan juuri namin saa saavutetuksi." Itkein pikku sisar vastasi: "nyt he sinun tappavat, ja minä olen yksinäni täällä metsässä, koko mailman hylkäämänä: en maar sinua tuonne laske." "Sitten tänne kuolen surusta," kauris väitteli, "joka kerta, milloinkapa vain kuulen torven-toitotuksen, oikeimpa koipiani kippauttaa." Koska nyt ei vastustelemisesta enään apua lähtenyt, sisar suru-mielin avasi oven ja kauris terveenä ja iloisena juoksi ulos metsähän. Sen sittemmin huomattuansa kuningas sanoi metsästäjä-kumppaneille: "pyytäkää nyt tuota vaikka päivän pitkään aina myöhään yöhön asti, mutta älköön kukaan sille mitään pahaa tehkö." Illalla auringon laskettua hän äsken mainitulle metsästäjälle lausui: "tule nyt näyttämään minulle, missä tuo tupanen." Sitten sinne saavuttuansa koputti hän ovea, sanoen: "sisarueni rakkahimpani, laske minut huonehesen," Silloin ovi aukeni ja kuningas astui tupahan, missä seisoivat tyttönen niin ihanan ihana, ett'ei hän tuon vertaista ollut ennen nähnyt milloinkaan. Tyttö säikähti nähdessänsä, ettei tupaan tullutkaan hänen kauris-rakkahimpansa, vaan outo mies, jolla oli kulta-kruunu päässä. Mutta kuningas häneen ystävällisesti katsahti, tarjosi hänelle kätensä ja lausui: "tahdotko minua seurata linnaani ja ruveta rakkaaksi puolisoikseni?" "Tahdompa mielelläni," vastasi tyttö, "mutta myöskin metsä-kauriini pitää myötäni laskettaman, sillä siitä en ikänäni eriä." Kuningas siihen sanoi vastaukseksi: "tuo tykönäs olkohon koko elin-kautenasi, eikä se milloinkaan ole minkään-lajista puutosta näkevä." Samassa metsä-kauris tuli sisälle juosten, ja sisar sen taas sitoi kaisla-nuorasta kiinni, otti nuoran käteensä sekä meni kauriinensa ulos tupasesta.

Kuningas tuon ihanan tytön nosti hevosensa selkään ja vei hänet linnahansa, jossa sitten kumeat häät vietettiin. Hän oli nyt kuninkaan puolisona, ja kau'an he onnellisina yhdessä elivät; metsä-kaurista kaikki puolin hyvästi hoidettiin, ja linnan puutarhassa se iloisena juoksenteli. Mutta tuo ilkeä äiti-puoli, jota paetaksensa lapset olivat mailman maita kiertelemään lähteneet, luuli vallan varmaksi, että metsän pedot olivat tytön syöneet suuhunsa, ja että metsä-kauriiksi muuttunut pikku

veli oli jonkun metsästäjän luodista surmansa saanut. Kuultuansa nyt, miten heidän oli hyvin käynyt sekä kuinka olivat onnellisia, syttyi hänen sydämmeensä kiukkuinen, sitä alati kalvaava kateus, eikä hän enään saanut muuta ajatelluksi, kuin ainoastansa miten hän vielä kerran saattaisi nuot molemmat kovan onnen omaksi. Hänen oikea tyttärensä, joka oli ruma kuin rutto sekä silmä-puoli, häntä myös alin-omaa soimasi sanoen: "vai kuninkaan-puolisona hän, minulle se onni olisi sopinut!" "Äläppäs ole milläskään," sanoi akka, häntä lepyttäen, "milloin vain sopiva aika sattuu, kyllähän minä kynsiäni koetan." Kun sitten jonkun ajan kuluttua, jolloinka kuningas juuri osasi olla metsästäjän, hänen puolisonsa oli kauniin poika-lapsen synnyttänyt, muuttihe tuo noita ilkeätär kamarirouvan muotohon, astui huonehesen, missä kuninkaanna makasi, ja sanoi sairaalle: "tulkaatte! jo on kylpy valmiina, se on teille hyvää tekevä, ja teidän voimianne virkistävä, mutta joutukaatte, ett'ei vesi pääse jäähtymään." Noidan tytär myöskin siinä oli saapuvilla, ja he nyt saunaan kantoivat tuon vielä voimatonna olevan kuninkaanaan sekä laskivat hänen kylpyammehesen; sitten läksivät tiehensä ja lukitsivat ovet perästänsä. Mutta saunan olivat niin tulikuumaiksi lämmittäneet, että kuninkaan kaunis, ihana puoliso sinne piankin tukehtui.

Nämät tehtyään akka tyttärensä päähän pani hunnun ja asetti hänet kuninkaannan sijahan vuoteelle makaamaan. Hän hänen myöskin muutti kuninkaannan vuotoiseksi, mutta eipä voinut toista silmää hänelle toimittaa. Ett'ei kuningas tuota kuitenkaan huomaisi, täytyi pahasen maata sillä kyljellä, minkä-puolinen silmä puuttui. Illalla kun kuningas kotia palattuansa kuuli, että hänelle oli poika syntynyt, ihastui hän aivan iloiseksi ja riensi rakkaan vaimonsa vuodetta kohden, katsoakseen, missä voimissa hänen puolisonsa. Silloin akka äkkiä huusi: "voi hengen tähden! päästäkää alas uutimet, teidän puolisonne silmät eivät vielä valoa kärsi, hänen täytyy saada olla rauhassa." Ja kuningas palasi takaisin, tietämät, että vuoteella valhe-kuninkaanna makasi.

Mutta sydän-yön aikoihin, jolloinka kaikki nukkuivat, näki lapsen hoitaja, joka lasten-kamarissa istui kehdon vieressä yksin valvoen, oven aukenevan ja kuninkaan oikean puolison astuvan huonehesen. Tämä lapsukaisen otti kehdestä, nosti sen syliinsä ja antoi sille juomista. Sitten hän tyynyjä pöyhieli, laski lapsen taas vuoteelle ja pani peitoksi pienen hyöhen-tyynyn. Eikä hän myöskään metsä-kauristansa unhoittanut, vaan meni nurkkaan, missä se makasi ja silitteli sen selkää. Tuon tehtyensä palasi hän, mitään puhumata, ulos ovesta. Seuraavana aamuna lapsen hoitaja kysyi vartioilta, oliko yöllä ketään liikkunut linnassa, mutta he vastasivat: "ei suinkaan, sillä emme ole ketäkään nähneet." Täten hän sitten tuli monena yönä eikä siinä sanaakaan hiiskunut; lapsen hoitaja hänen kyllä aina näki, mutta ei uskaltanut kellekkään siitä puhua mitään.

Kun nyt tuosta näin oli kulunut jonkun aikaa, rupesi kuninkaanna eräänä yönä puhumaan ja lausui:

"kuinka kauris voi ja mun lapseni?
Kaksi kertaa vain tänne matkani."

Lapsen hoitaja ei hänelle mitään vastannut, mutta kun aave oli kadonnut, meni hän kuninkaan luoksi ja kertoi hänelle kaiken. Kuningas huudahti: "oi ihmettä! mitä tuo tietää! tahdompa itse valvoa lapsen luona tulevan yön." Illalla hän myös menikin lasten-kamariin, ja sydän-yöllä tuo aave sinne taas ilmaantui sanoen:

"kuinka kauris voi ja mun lapseni? yksi kerta vain tänne matkani;"

sekä vaali sitten lasta, kuten tavallisesti oli tehnyt, ennenkuin hän katosi. Kuningas ei arvannut häntä puhutella, mutta oli myöskin seuraavana yönä valvomassa. Aave silloin lausui:

"kuinka kauris voi ja muu lapseni? ah ei konsanaan tänne matkani!"

Nytpä kuningas ei enään saanut mieltänsä maltetuksi, vaan riensi aavehen luoksi sanoen: "varmaankaan sinä et ole kukaan muu, kuin minun rakas puolisoni!" Tähän aave vastasi: "niimpä toden tottakin, sinun oma puolisos minä olen," ja samassa silmän räpäyksessä hän Jumalan armosta

taas heräsi henkihin sekä seisoi nyt siinä verevänä, raittihina ja terveenä. Sitten hän kuninkaalle kertoi, minkä ilki-työn tuo häijy noita tyttärinensä oli hänelle tehnyt. Kuningas heidät jätti oikeuden tuomittavaksi, ja molemmat he myös tuomittiin. Tytär vietiin metsään, jossa pedot hänen raatelivat ruo'aksensa, mutta noita-akka viskattiin roviolle poltettavaksi sekä heitti siinä kurjan henkensä. Ja kun hän tuhaksi oli palanut, muuttui myöskin metsä-kauris saaden taas entisen ihmis-muotonsa; mutta sisar ja veli elivät sitten onnellisina yhdessä, kunnes viimein Tuoni heidät korjasi tupihinsa.

10.

Kolme pikku miestä metsässä

Oli muinoin mies, jolta kuoli vaimo, sekä vaimo, jolta kuoli mies; miehellä oli yksi tytär ja myöskin vaimolla oli yksi tytär. Tytöt, jotka olivat tuttuja keskenänsä, kävivät kerran yhdessä kävelemässä ja tulivat sitten vaimon huonehesen. Silloin tämä sanoi miehen tyttärelle: "kuuleppas, kerro sinä isälles, että minua haluttaisi hänen avio-puolisoksensa; sitten sinä joka aamu saat maitoa peso-veden verosta ja viiniä juotavakses, mutta minun oman tyttäreni täytyy pestä itsensä vedellä, ja ainoastansa vettä hän saapi juodaksensa." Kotia tultuansa kertoi tyttö isälleen, mitä vaimo oli puhunut. Mies silloin virkkoi: "mitä minun toki tulee tehdä? onhan naineella ilonsa, vaan hän myöskin tuskat tietää." Viimein, koskei ukko mihinkään päätökseen päässyt, riisui hän saappaan jalastansa ja sanoi: "ota tämä saapas, jossa on läpi pohjassa, vie ylisille ja ripusta se tuonne isoon vaarnaan sekä kaada sitten siihen vettä. Jos siinä vesi pysyy, tahdon taas mennä naimisiin, mutta jos tuo lävestä valuu, empä toki menekkään." Tyttö teki, kuten häntä oli käsketty; mutta vesi läven veti umpehen, ja saapas piankin tuli täpö täyteen. Hän sitten isällensä ilmoitti, mitenkä oli käynyt. Tämä tuosta itse kapusi sinne ylös katsomaan, ja nähtyänsä tytön olevan oikeassa läksi hän leskeä kosimaan, eikä aikaakaan, johan häät kosimisen lopuksi.

Kun seuraavana aamuna tytöt vuoteeltansa nousivat, oli siinä miehen tytärtä varten maitoa peso-veden verosta ja viiniä juotavaksi, mutta vaimon tytärtä varten paljasta vettä sekä pesemisen varalle että myöskin juomaksi. Toisena aamuna oli kummankin vuoteen vieressä vettä juotavaksi sekä vettä peso-vedeksi. Ja kolmantena aamuna oli miehen tytärtä varten vettä pantuna sekä juomaksi että myöskin pesemisen varalle, mutta vaimon tytärtä varten maitoa peso-veden verosta sekä viiniä juotavaksi, ja sillensä se vastakin jäi. Vaimo tuli tytär-puolensa veri-viholliseksi ja oikeimpa pani parastansa tehdäkseen hänen oltavansa päivästä päivään yhä tukalammaksi. Akan myöskin kävi kateeksi, että tytär-puoli oli ihana ja suloinen, mutta hänen oma tyttärensä inhoittavan ruma.

Kerta talvella, milloin maa oli kiven-kovassa roudassa sekä vuoret ja laaksot paksussa lumi-peitteessä, vaimo paperisen hameen teetettyänsä kutsui tyttöä tykönsä ja lausui: "pue tuo hame ylles ja lähde metsähän sekä nouda sieltä minulle mansikoita kopallinen; minun niitä kovasti tekee mieleni: " "Voi! mahdottomimman mahdotonta tuo varmaankin!" vastasi tyttö, "eihän talvella mansikoita kasva, maa on roudassa ja lumi kaikki kasvit peittää. Ja minkä tähden minun pitää paperi-hameessa menemän? onhan tuolla ulkona niin kylmä, että jopa sylkikin pakkaa suuhun jäätymään, tuuli paperisen vaattehen läpitse pääsee ja orjan-tappurat sen repivät yltäni ihan repaleiksi." "Vai koetathan vielä vastustella!" kiljasi äiti-puoli, "korjaa sinä täältä koipes pikimmän kautta äläkä minulle silmiäs näytä ennen, kuin tänne olet mansikoita tuonut täyden kopallisen." Sitten hän tytölle antoi pikku palasen kovaa leipää, sanoen: "tuossa runsaastikkin yhden päivän vara, vaikka sitä aamusta iltaan syödä nakertelisit", sekä itseksensä ajatellen: "tuolla ulkona hän varmaankin viluhun ja nälkään kuolee eikä ikinänsä enään palaa nähtäviini."

Nyt totteli tyttö, puki paperi-hameen yllensä ja läksi menemään koppanen kädessä. Yltä ympäri kaikkialla lumi maan peitteli eikä pienintäkään viheriäistä kortta ollut missään nähtävissä. Metsään tultuansa huomasi hän pienen tupasen, jonka akkunasta kolme pikku miestä tirkisteli. Hän meni tuonne ja koputti ovea, toivottaen hyvää päivää. Miehet käskivät tytön sisälle, ja tämä astui huonehesen sekä meni istumaan rahille kiukaan viereen, siellä lämmitelläksensä ja suurusta haukatakseen. Nytpä pikku miehet sanoivat: "anna meillekin murunen." "Aivan halusta," vastasi tyttö, jakoi pienen leipä-palansa kahtia ja antoi heille toisen puolen. He sitten kysyivät: "mitäs sinä näin sydän-talvella täällä metsässä kuljeskelet ohuissa vaatteissas?" "Voi," virkkoi hän vastaukseksi, "minun täytyy hakea tämä koppa mansikoita täyteen enkä tohdi ennen palata kotia, kuin on marjat koppasessa." Kun hän sitten oli saanut leipänsä syödyksi, nuot pikkaraiset hänelle luudan antoivat

sanoen: "lakaise tällä lumi pois taka-oven edustalta." Mutta tytön ulkona ollessa nuot keskenänsä haastelivat: "mitä hänelle lahjoittaisimme, koska hän on noin nöyrä ja hyvä sekä antoi meille puolen leivästänsä." Silloin sanoi ensimmäinen: "minulta hän sen lahjan saapi, että hän joka päivä yhä ihanammaksi tulee." Toinen taas lausui: "minä puolestani hänelle sen lahjoitan, että kulta-rahoja aina hänen suustansa putoo, milloinkaan hän vain sanankin sanoo." Ja kolmas tuohon lisäsi: "minä hänelle lahjaksi annan sen, että hän on kuninkahan saava puolisojensa."

Mutta tyttö teki, mitä pikku miehet olivat käskeneet sekä lakaisi luudalla lumen pois tuon pienen huonehen takaa – ja mitäpä arvelet hänen sieltä löytäneen? – ihan kypsiä mansikoita, jotka tumman-punaisina tulivat lumen alta näkyviin. Nytpä hän kovin iloissaan poimi koppasensa täyteen, kiitti noita mies-pikkaraisia sekä juoksi kotia, viedäkseen marjat äiti-puolelle. Kun hän tupahan tultuaan "hyvää iltaa" sanoi, poukahti kohta kulta-raha hänen suustansa laattialle. Sitten hän kertoi, miten hänen oli metsässä käynyt, mutta joka sanalta, minkä hän lausui, putosi kulta-rahoja hänen suustansa, jotenka piankin peittivät tuvan koko laattian. "Noh voi tavatonta," huusi sisar-puoli, "tuopa vasta röyhkeää ylpeyttä tuommoinen rahojen viskeleminen!" mutta salaa hänen kävi kateeksi, ja rupesipa häntä itseänsäkin haluttamaan tuonne metsään rahojen noutamaan. Äiti kuitenkin kielsi sanoen: "älä lähde, tyttö rakkahimpani, ilma on kovin kylmä, sinä siellä varmaankin vilustuisit." Mutta koska tytär ei hänelle hengen rauhaa heittänyt, suostui äiti tuohon viimein, teetti uhkeat turkit, puetti net tytön ylle sekä antoi hänelle eväiksi voita-leipää ja makeita kakkuja.

Tyttö meni metsään ja suoraa-päätä tuota pientä tupasta kohden. Nuot kolme pikku miestä sieltä taas kurkisteli, mutta hän ei heitä tervehtinyt, vaan kömpi, heihin edes katsahtamattakkaan, sisälle tupahan, meni uunin ääreen istumaan sekä rupesi siinä syömään voita-leipäänsä ja kakkujansa. "Anna meille tuosta pikku riikunen," huusivat kääpiöt, mutta tyttö vastasi: "tuskimpa itsellenikään riittää, mitä siinä sitten muille annettavaa?" Kun hän oli syömästä päässyt, sanoivat miehet: "seh siinä luuta, lakaise sillä tuolta ulko-puolelta perä-oven edusta puhtahaksi." "Mitä vielä!" saivat vastaukseksi, "lakaiskaa itse, enhän minä ole teidän palvelus-piikanne." Sitten nähtyänsä, etteivät he hänelle mitään aikoneet lahjoittaa, läksi hän ulos ovesta. Pikku miehet silloin keskenänsä haastelivat: "mitä nyt hänelle antaisimme, koska hän on noin pahan-tapainen ja häijy-sydämminen sekä niin kateellinen, ett'ei hän muille suo mitään hyvää?" Ensimmäinen sanoi: "minä sen lahjoitan, että hän päivästä päivään rumenemistansa rumenee." Toinen lausui: "sepä minun lahjani, että joka sanalta, minkä hän puhuu, ojakonna hänen suustansa kopsahtaa." Kolmas virkkoi: "senhän minä annan että kova, kurja kuolema hänen viimein perii." Tyttö taas tuolla ulkona haki mansikoita, mutta kosk'ei niitä nimeksikään mistään löytynyt, palasi hän vihoissansa kotihin. Ja kun hän sitten suutansa aukaisi, kertoakseen äidillensä, miten hänen oli metsässä käynyt, kiepsahti joka sanalta suusta ojakonna, josta kaikki häntä rupesivat inhoamaan.

Nyt suuttui äiti-puoli vielä häijymmäksi eikä muuta enään ajatellut, kuin mitenkä hän jos jommoistakin mieliharmia saattaisi miehen tyttärelle, joka päivästä päivään tuli yhä ihanammaksi. Viimein otti hän kattilan, asetti sen tulelle ja rupesi siinä lankoja kiehuttamaan. Kun langat olivat kiehutetuksi tulleet, ripusti hän net tuon tyttö paran selkähän, antoi hänelle kirveen ja käski hänen rientää joen jäälle, hakata jäähän avannon sekä siellä viruttaa langat. Tyttö totteli, meni, mihin häntä oli käsketty, ja rupesi jäähän avantoa hakkaamaan, mutta hänen siinä hakatessansa, tuli komeat vaunut kulkein ja niissä istui kuningas. Vaunut pysähtyivät ja kuningas kysäsi: "kuka sinä, lapsukaiseni, olet ja mitäs tuolla toimielet?" "Minä olen turvaton tyttö raukka, joka täällä lankoja viruttelen." Silloin kuninkaan tuli häntä surku, ja nähtyänsä, miten ihanan ihana tuo tyttönen, kysyi hän häneltä: "tahtoisitko tulla mukahani?" "Oi aivan halustakin," tämä vastasi, sillä hän oikein ihastuksiin joutui, kun kuuli pääsevänsä äidin ja sisaren nähtävistä.

Tyttö siis vaunuihin nousi ja läksi pois kuninkaan kanssa, ja kun he linnaan olivat tulleet, pidettiin loistavat häät, kuten nuot pikku miehet lahjojaan luvattessansa olivat ennustaneet. Vuoden kuluttua kuninkaan nuori puoliso pojan synnytti, ja kuultuansa tuota onnea kehuttavan tuli äiti-puoli tyttärinensä linnaan, ikään-kuin käydäksensä kuninkaanna katsomassa. Mutta kun kerta kuningas

oli lähtenyt ulos eikä muita ketään ollut huoneessa, kaappasi tuo akka häijykäs kuninkaannaa päästä ja tytär häntä sääristä sieppasi, ja yhdessä hänen nyt nostivat vuoteelta sekä viskasivat akkunasta alas linnan ohitse juoksevaan virtaan. Sitten tytär ilkiö vuoteelle laskihe, ja äiti hänen niin visusti peitti, ett'ei päätäkään näkynyt. Kun sittemmin kuningas palattuansa huonehesen aikoi puolisoansa puhutella, kuiskasi akka: "hiljaa, hiljaa, nyt ei sovi puhua, hän kovasti hikoilee, tänään teidän pitää jättämän hänet rauhaan." Kuningas ei mitään pahaa aavistanut, vaan läksi pois sekä palasi vasta seuraavana aamuna, ja kun hän sitten puolisoansa puhutteli ja tuo makaava vastasi, pätkähti tämän suusta joka sanalta ojakonna kulta-raham verosta, jommainen aina ennen oli hänen puolisonsa suusta suikahtanut. Hän silloin kysyi, mitä tuo tiesi, mutta akka vastasi sen olevan kovan hikoilemisen synnyttämää, joka piankin taas muuttuisi entisellensä.

Mutta yöllä näki kyökki-poika sorsan tulevan uiden solkku-ränniä pitkin ja kuuli sen sanovan:

"nukutko, kuningas? vai ootko valveillas?"

sekä, kun ei vastausta kuulunut, tuohon lisäävän:

"mitä vieraani tehnevät?"

Silloin vastasi poika:

"unen helmoissa lepäävät."

Sitten sorsa vielä kysäsi:

"miten lapseni laita nyt?"

ja sai tähän vastaukseksi:

"kehtohonsa on viihtynyt."

Nytpä se kuninkaannan muotoon muuttuneena meni lapsen luoksi, antoi sille juotavaa, pöyhi sen vuodetta ja peitti sitä visusti, mutta sitten hän taas sorsaksi muuttui ja ui pois solkku-ränniä pitkin. Näin hän linnassa kävi kahtena yönä, mutta kolmannen kerran siellä käydessänsä puhui hän kyökki-pojalle: "mene jo sano kuninkaalle, että hän tänne tulisi, ottaisi mukaansa miekan ja kynnyksellä seisoen sillä kolmasti sivaltaisi pääni päällitse." Kyökki-poika silloin kuninkaan luo juoksi ja ilmoitti hänelle tämän; kuningas sitten kohta sinne riensi sekä sivalsi kolmasti miekallansa aavehen pään päällitse, ja kun hän kolmannen kerran oli tämän tehnyt, seisoi hänen edessänsä siinä hänen puolisonsa elävänä, pulskeana ja terveenä kuten ennenkin.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.